

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

นันทนา เหลืองเจริญ "การทดลองใช้บทเรียนโปรแกรมในการสอนวิชากิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" ปรินฎนินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.

นวลศิริ เป่าโรหิตย์. "แผนที่โลกงานอาชีพ: เครื่องมือใหม่ในการแนะแนวอาชีพ" ในแนะแนวอาชีพ: เพื่อแก้ปัญหาว่างงาน. หน้า 47-57. กรุงเทพมหานคร : สมาคมนแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2529.

แนะแนวแห่งประเทศไทย, สมาคม. แบบทดสอบความสนใจ. กรุงเทพมหานคร : สมาคมนแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2529.

_____. แบบทดสอบความสามารถ. กรุงเทพมหานคร : สมาคมนแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2529.

_____. แบบทดสอบค่านิยม. กรุงเทพมหานคร : สมาคมนแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2529.

_____. รายชื่ออาชีพตามรหัสของจอห์น แอล ฮอลแลนด์. กรุงเทพมหานคร : สมาคมนแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2529.

ประสาร เมืองหมุก. "การสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมภาคเหนือ" ปรินฎนินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2511.

วัชรวิ ทรัพย์มี. การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

วัชรวิ ชูวรรณ และคณะ. ระบบพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน. กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2523.

- วิชาการ, กรม. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2511. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2521.
- สวัสดิ์ เรื่องนาย. "ผลการวิเคราะห์ปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3" วารสารแนะแนว 10 (กุมภาพันธ์-มีนาคม 2519) 61-84.
- สุคา ออชอย. "ผลของการแนะแนวอาชีพแบบกลุ่มที่มีต่อภาวะทางอาชีพ" ปรินญาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.
- สุนันท์ ปัทมาคม. การสอนแบบโปรแกรม. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- อรพรรณ พรสีมา. บทเรียนด้วยตัวเอง พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2530.
- อรวรรณ ประครองเวช. "การสำรวจปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 6." ปรินญาพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
- อรุณี ชาญชัยกิจ. "ผลของการแนะแนวอาชีพแบบกลุ่มย่อยต่อภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" วิทยานิพนธ์ปรินญา มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

Books

- Crites, John O. Theory and Research Handbook CMI. New York: McGraw-Hill, Inc., 1973.
- _____. Administration and Use Manual CMI. New York: McGraw-Hill, Inc., 1978.

- _____. Career Counseling: Models, Methods and Materials. New York: McGraw-Hill, Inc., 1981.
- Erikson, E.H. Childhood and Society. 2nd ed. New York: Norton, 1963.
- Healy, Charles, C. Career Development Counseling Through the Life Stages. Boston: Allyn and Bacon, Inc., 1982.
- Henson, Kenneth T. Secondary Teaching Methods. Lexington: D.C. Heath and Company, 1985.
- Holland, John L. Making Vocational Choices, 2nd ed. Englewood Cliffs: Prentice-Hall, Inc., 1985.
- Kelly, Joan M. and Volz-Patton Ruth. Career Skills. Mission Hills: Glencoe Company, 1987.
- Magoon, T. "Effective Problem Solving. "In Career Counseling: Applied Concepts of Life Planning. 2nd ed. pp.213-216. Edited by Zunker, Vermon G. Belmont: Wadsworth Inc., 1986.
- Newman, Barbara M. and Newman, Philip R. Development Through Life: A Psychosocial Approach. Homewood: The Dorsey Press, 1979.
- Ohlsen, Merle M. Guidance Service in the Modern School. New York: Harcourt, Brace & World, Inc., 1964.
- Osipow, Samuel H., Walsh, Bruce W., and Tosi, Donald J. A Survey of Counseling Methods. Georgetown: The Dorsey press, 1980.
- Rogers, Carl R. Client-Centered Therapy. Boston: Houghton Mifflin Company, 1951.

- Roscoe, John T. Fundamental Research Statistics for the Behavioral Sciences. 2nd ed. New York:Holt,Rinehart and Winston, Inc., 1975.
- Super, Donald E. The Psychology of Careers. New York:Harper&Row,1957.
- _____. "A Theory of Vocational Development." In Career Counseling: Theoretical and Practical Perspectives, pp. 144-153. Edited by Stephen G.Weinrach. New York: McGraw-Hill,Inc., 1979.
- Thomson, Scott D., Koerner, Thomas F. and Bruch, Carol. How Fares The Ninth Grade?:A Day in the Life of A 9th Grader. Reston: National Association of Secondary School Principals, 1985.
- Tiedeman, David v., and O'Hara, Robert P. "Career Development: Choice and Adjustment. "In Counseling for Career Development, pp. 40-41. Edited by Tolbert, E.L.Boston:Houghton Mifflin Company, 1974.
- Tolbert, E.I. Counseling for Career Development. Boston:Houghton Mifflin Company, 1974.
- Zunker, Vernon G.Career Counseling:Applied Concepts of Life Planning. 2nd ed. Belmont: Wadswort, Inc., 1986.

Articles

- Baker, Stanley B., and Popowicz, CynthiaL. "Meta-Analysis as a Strategy for Evaluating Effects of Career Education Interventions."The Vocational Guidance Quarterly 31(March 1983): 178-186.

- Butcher, Elizabeth. "Changing by Choice: A Process Model for Group Career Counseling." The Vocational Guidance Quarterly 30 (March 1982): 200-209.
- Daidschoffer, C.O., Thomas, L.E. and Preble, M.G. "Career Development Groups: A Program Description." Journal of College Student Personnel 17(1976) 413-416.
- Fouad, Nadya A. "The Construct of Career Maturity in the United States and Israel." Journal of Vocational Behavior 32(1988): 49-59.
- Gangster, D.C., and Lovell, I.E. "An Evaluation of a Career Development Seminar Using Crites' Career Maturity Inventory." Journal of Vocational Behavior 13(1978): 172-180.
- Graff, Robert W., Danish, Steven., and Austin, Brian. "Reactions to Three Kinds of Vocational-Educational Counseling." Journal of Counseling Psychology 19 (1972) : 224-228.
- Oppenheimer, Bruce T. And Fulm, H. "Teachers' Attitudes Toward Career Education." The Career Development Quarterly. 35(September 1986): 34-46.
- Regehr, C.N., and Herman, A. "Developing the Skills of Career Decision-Making and Self-Assessment in Ninth-Grade Students." The School Counselor 289 (May 1981):335-341.
- Robbins, Steven B., and Tucker, Kenneth R., Jr. "Relation of Goal Instability to Self-Directed and Interactional Career Counseling Workshops." Journal of Counseling Psychology 33(1986):418-424.

Savickas, Mark L. "Career Maturity: The Construct and its Measurement.

"The Vocational Guidance Quarterly 32 (June 1984):222-231.

Sherry, Patrick, and Staley, Kathleen. "Career Exploration Groups:

An Outcome Study." Journal of College Student Personnel

25(March 1984); 155-159.

Smith, R.D. and Evans, J.R. "Comparison of Experimental Group

Guidance and Individual Counseling as Facilitators of Group

Development. "Journal of Counseling Psychology 20(1973):

202-208.

Swails, Richard G., and Herr, Edwin. "Vocational Development Groups

for Ninth-Grade Students. "The Vocational Guidance Quarterly

24 (March 1976):256-260.

Yates, C., Johnson, N. and Johnson, J. "Effects of the Use of the

Vocational Exploration Group on Career Maturity. "Journal

of Counseling Psychology 26(1979) : 368-370.

Other Materials

Dinuzzo, Therasa Maria. "Effects of a Group Career Counseling Model

on Vocational Maturity and Personal Growth of Female Under-

graduates Over Age 25." "Dissertation Abstracts International

38 (November 1977): 6529-A.

Haig, D. Douglas. "A Study of a Group Career Counseling Program on

the Vocational Maturity of Senior Secondary School Students.

"Dissertation Abstracts International 41(March 1981):3882-A.

Pyle, Ricahard K. "The Relationship of Group Career Conseling and Computer-Assisted Career Guidance to the Career Maturity of Community College Students." Dissertation Abstracts International 37(1977):4144-A.

Taveira, Maria do C. "Group Career Counseling for Secondary School Students." Psychological Abstracts 74(June 1987):74:17261. - 861

Tucker, kenneth Ross. "The Differential Effects of Group Type and Level of Goal Instability in Career Counseling Groups." Dissertaion Abstracts International 46(1985):1746.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum xi}{N}$$

$\sum xi$ = ผลรวมของคะแนนทุกจำนวน

N = จำนวนคนทั้งหมด

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (xi - \bar{X})^2}{n-1}}$$

$$xi = \text{คะแนนของคนที่ } i$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$n = \text{จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง}$$

3. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดภาวะทางอาชีพโดยใช้สูตร K-R₂₀ ของคูเคอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson)

$$K-R_{20} r_{tt} = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum pi qi}{S_x^2} \right]$$

$$K = \text{จำนวนข้อคำถามของแบบวัด}$$

$$pi = \text{จำนวนคนที่ได้ 1 คะแนนในแต่ละข้อหารด้วยจำนวนคนทั้งหมด}$$

$$qi = 1 - pi$$

$$S_x^2 = \text{ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกคน}$$

4. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

1) หาผลบวกของคะแนนแต่ละกลุ่ม $\sum X_A, \sum X_B, \sum X_C$

2) หาผลบวกของกำลังสองของคะแนนแต่ละกลุ่ม $\sum X_A^2, \sum X_B^2, \sum X_C^2$

3) หา SS_t ทั้งหมด (total)

$$SS_t = \sum X_A^2 + \sum X_B^2 + \sum X_C^2 - \frac{T^2}{N}$$

4) หา SS_a ระหว่างกลุ่ม (Among groups)

$$SS_a = (\sum X_A)^2 + (\sum X_B)^2 + (\sum X_C)^2 - \frac{T^2}{N}$$

5) หา SS_w ภายในกลุ่ม (Within groups)

$$SS_w = SS_t - SS_a$$

6) หา MS_a ระหว่างกลุ่ม (Among groups)

$$MS_a = \frac{SS_a}{k-1}$$

7) หา MS_w ภายในกลุ่ม (Within groups)

$$MS_w = \frac{SS_w}{N-k}$$

8) อัตราส่วน $F = \frac{MS_a}{MS_w}$

ตารางสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย

แหล่งความแปรปรวน (Source)	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (Among groups)	k-1	SS _a	MS _a	$F = \frac{MS_a}{MS_w}$
ความแตกต่างภายในกลุ่ม (Within groups)	(N-k)	SS _w	MS _w	
ทั้งหมด (total)	(n-1)	SS _t		

5. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยทดสอบอัตราส่วนโดยวิธี

ของเชฟเฟ (Scheffe' Test for all Possible Comparisons) (Roscoe 1975:313)

$$F = \frac{(M_1 - M_2)^2}{MS_w \frac{(1+1)(K-1)}{N_1 N_2}}$$

M_1 = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

M_2 = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

N_1 = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1

N_2 = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

K = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

MS_w = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ภาคผนวก ข

แบบวัดคุณภาพทางอาชีพ มาตรฐานทัศนคติ

แบบวิคูชิภาวะทางอาชีพ มาตราวิทัศน์คนคิด

คำชี้แจงในการทำแบบวิค

แบบวิคนี้เป็นแบบวิคูชิภาวะทางอาชีพที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นแบบวัดความรู้สึกเกี่ยวกับอาชีพ ซึ่งมีความสำคัญมากต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพของนักเรียน เป็นการถามนักเรียนเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อการเลือกอาชีพโดยทั่วไป

คำตอบของนักเรียนนั้นนอกจากจะเป็นประโยชน์ในการเลือกอาชีพ และการวางโครงการเกี่ยวกับอาชีพของนักเรียน ยังเป็นประโยชน์เกี่ยวกับการสำรวจตนเอง และต่อการให้คำปรึกษา และการแนะแนวทางการอาชีพแก่นักเรียนด้วย ดังนั้นโปรดอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างตั้งใจ และโปรดตอบความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนและโปรดตอบทุกข้อในแบบวิคนี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสม และจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในอาชีพนั้นด้วยในอนาคต

คำชี้แจงในการตอบ

โปรดอ่านข้อความต่าง ๆ เหล่านี้และตอบลงในกระดาษคำตอบ ถ้านักเรียนเห็นด้วยในแต่ละข้อโปรดใช้ดินสอหรือปากกาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสี่เหลี่ยมแต่ถ้านักเรียนไม่เห็นด้วยใช้ดินสอหรือปากกาเขียนเครื่องหมาย ✗ ลงในช่องสี่เหลี่ยม

โปรดอย่าขีดเขียนเครื่องหมายอื่นใดลงในแบบวิคนี้ ขอขอบคุณ

ลงมือทำ

1. เมื่อท่านเลือกอาชีพหนึ่งอาชีพใดแล้ว ท่านก็ไม่อาจเลือกอาชีพอื่น ๆ อีกได้
2. ในการที่จะเลือกอาชีพนั้นจะต้องรู้จักตนเองเสียก่อนว่าเป็นคนประเภทใด
3. ชาวเขาคิดว่าการทำงานตามสายงานที่บิคมารคแนะนำให้เป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้วสำหรับตัวเขา
4. ชาวเขาคิดว่าทุก ๆ คนต้องทำงานภายในไม่ช้าก็เร็วแต่เขาเองยังไม่คิดถึงเรื่องนี้
5. คนเราสามารถทำงานอะไรก็ได้ที่ใคร่หาแต่ที่ยังมีความพยายาม
6. ชาวเขายังไม่รู้สึกรู้สึกรวดใน เรื่องการเลือกอาชีพในตอนนั้นจนกว่าเขาจะออกจากโรงเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว
7. อาชีพของท่านมีความสำคัญมากเพราะจะเป็นสิ่งกำหนดว่าท่านจะหาเงินได้มากหรือน้อยเพียงไหนจากอาชีพนั้น
8. งานเป็นสิ่งที่มีคุณค่า เพราะจะทำให้มีเงินซื้อสิ่งของต่าง ๆ ตามที่ท่านต้องการได้
9. สิ่งที่ท่านสนใจอย่างยิ่งของอาชีพก็คือโอกาสที่จะช่วยให้ท่านเจริญก้าวหน้า
10. ชาวเขาคิดเต็มเสมอที่จะเป็นโน่นเป็นนี่ตามที่เขาอยากจะเป็น (เช่นอยากเป็นทหาร แพทย์ พยาบาล) แต่เขาเองก็ยังไม่เคยเลือกสายงานใด ๆ อย่างจริงจังเลย
11. ในการเลือกอาชีพนั้น การที่รู้ว่าท่านเก่งในค่านใดค่านหนึ่งมีความสำคัญมากกว่าที่รู้ว่าท่านชอบอะไร
12. บิคมารคของท่านมักจะรู้จักว่าใคร ๆ ว่าท่านจะเลือกประกอบอาชีพอะไร
13. ชาวเขามีความสุขมากที่เขาสามารถช่วยใคร ๆ คุยงานที่เขาอยาก
14. งานเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่ายและไม่สนุกเลย
15. คนเราแต่ละคนมีความคิดเห็นในเรื่องการเลือกอาชีพแตกต่างกันก็เลยทำให้เขาไม่แน่ใจว่าจะเลือกอาชีพใดดี
16. เขาเองยังไม่ทราบเลยว่าเขาจะทำอะไรจึงจะได้ทำงานตามที่เขาอยากจะทำ
17. ทรายใดที่อนาคตยังเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนตามนั้นเขาก็ยังไม่มีความหมายใด ๆ ในการที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพของเขา
18. เขาใช้เวลาไปมากในการคิดเห็นว่าเขาสามารถทำงานที่เขาอยากจะทำได้โดยอย่างแน่นอน
19. เขาเองไม่รู้เลยว่าเขาควรเรียนวิชาอะไรบ้างในโรงเรียน
20. การที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพใดอาชีพหนึ่งนั้นมักจะง่ายพอ ๆ กับการสำเร็จในอาชีพอื่นเช่นเดียวกัน

21. เมื่อตอนที่ท่านมีอายุ 15 ปี ท่านได้คิดเป็นอย่างดีแล้วว่า จะเลือกอาชีพใด
22. ในการเลือกอาชีพใด อาชีพหนึ่งนั้น มีสิ่งที่จะต้องพิจารณาหลาย ๆ อย่างด้วยกัน ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะตัดสินใจ
23. ชาวเขามักไม่คิดถึงอาชีพที่ชาวเขาอยากจะทำเท่าไรนัก
24. อาชีพที่ท่านจะเลือกไม่มีความสำคัญเท่ากับเงินที่ท่านจะได้จากอาชีพนั้น
25. ท่านมักจะเลือกอาชีพไม่ผิด ถ้าท่านทำตามคำแนะนำของบิดามารดาของท่าน
26. การทำงานก็เปรียบเสมือนการไปโรงเรียนนั่นเอง
27. ชาวเขามักมีความยากลำบากในการเตรียมตัวเพื่องานที่ชาวเขาอยากจะทำ
28. ชาวเขามักมีความรู้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ว่าอาชีพนั้น ๆ แต่ละอาชีพต้องการคุณสมบัติแตกต่างกันอย่างไรบ้าง
29. อาชีพที่ชาวเขาเลือก จะต้องเป็นอาชีพที่ให้ความอิสระแก่ชาวเขามากที่สุดในการที่จะทำสิ่งใดก็ได้ที่ชาวเขาอยากจะทำ
30. วิชาชีพที่สนุกในการเลือกอาชีพคือ การทดลองทำอาชีพหลายอาชีพเสียก่อน แล้วจึงเลือกอาชีพที่ท่านชอบที่สุดเพียงอาชีพเดียวเท่านั้น
31. คนเราจะมีอาชีพได้เพียงคนละหนึ่งอาชีพเท่านั้น
32. แม้ว่าท่านจะมีความสนใจเป็นพิเศษในการทำงานใดงานหนึ่งก็ตาม ยังไม่มีความสำคัญเท่ากับว่าท่านจะมีความสามารถทำงานนั้นได้หรือไม่
33. ชาวเขาไม่แน่ใจเลยว่าบุคคลบางจำพวกจะมีความแน่ใจในสิ่งที่พวกเขาต้องการจะทำได้
อย่างไร
34. เท่าที่จำได้ชาวเขารู้ว่า ชาวเขาอยากทำอะไร
35. ชาวเขามักมีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จอย่างแท้จริงในงานของชาวเขา เช่นได้คนพบบางสิ่งบางอย่างที่ไม่มีใครได้คนพบ หรือหาเงินได้มาก ๆ หรือได้มีโอกาสช่วยเหลือคนอื่นได้
36. ท่านมักจะประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งด้วยความบังเอิญเสียมากกว่า
37. สิ่งที่สำคัญในการเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งก็คือ รู้ว่าท่านเป็นใครไม่ใช่ว่าท่านรู้อะไรบางอย่างในอาชีพนั้น
38. เมื่อถึงเวลาจะเลือกอาชีพ ชาวเขามักจะตัดสินใจด้วยตัวเอง
39. ท่านควรเลือกอาชีพที่ช่วยให้ท่านมีโอกาสช่วยเหลือคนอื่น ๆ ได้

40. เวลาเรียนหนังสือข้าพเจ้าชอบคิดฝันว่าเมื่อเริ่มทำงานจริง ๆ แล้วมันจะเป็นอย่างไร
41. ข้าพเจ้ามีความรู้เพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลยว่าการทำงานเป็นอย่างไร
42. ข้าพเจ้าไม่สามารถจะหางานอะไรก็ได้เลยที่เหมาะสมกับข้าพเจ้า
43. ท่านควรที่จะเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งก่อนแล้วจึงวางโครงการไปสู่อาชีพนั้น
44. ท่านควรเลือกอาชีพที่ทำให้ท่านมีชื่อเสียง หรือเป็นใหญ่เป็นโตต่อไปในวันข้างหน้า
45. ท่านมีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการที่ท่านจะปรึกษาหารือขอคำแนะนำจากบิดามารดา หรือเพื่อนของท่าน
46. ท่านมีความเชื่อในเรื่องหนึ่งเรื่องใดเป็นพิเศษท่านก็ควรที่จะเลือกอาชีพที่เปิดโอกาส หรือสนับสนุนให้ท่านได้ทำตามความเชื่อนั้น ๆ
47. ส่วนสำคัญที่สุดของงานก็คือความพอใจที่ได้จากการทำงานนั้น
48. ข้าพเจ้าเปลี่ยนแปลงการเลือกอาชีพของข้าพเจ้าไปเรื่อย ๆ
49. การเลือกอาชีพอาจมีความสัมพันธ์กับสิ่งอื่น ๆ อีกที่จะตามมาในไม่ช้าก็เร็ว
50. ข้าพเจ้าไม่มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเลือกอาชีพเลย เพราะว่าท่านเองก็ไม่มีอะไรจะกล่าวถึงเรื่องนี้มากนัก

(หมายเหตุ คำว่า "ท่าน" ในข้อ 50 หมายถึงผู้สร้างแบบสำรวจนี้)

กระดาษคำตอบแบบวัดคุณลักษณะทางอาชีพมาตรฐานวัดทัศนคติ

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....
 โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 เพศ.....เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ☐	16. ☐	31. ☐	46. ☐
2. ☐	17. ☐	32. ☐	47. ☐
3. ☐	18. ☐	33. ☐	48. ☐
4. ☐	19. ☐	34. ☐	49. ☐
5. ☐	20. ☐	35. ☐	50. ☐
6. ☐	21. ☐	36. ☐	
7. ☐	22. ☐	37. ☐	
8. ☐	23. ☐	38. ☐	
9. ☐	24. ☐	39. ☐	
10. ☐	25. ☐	40. ☐	
11. ☐	26. ☐	41. ☐	
12. ☐	27. ☐	42. ☐	
13. ☐	28. ☐	43. ☐	
14. ☐	29. ☐	44. ☐	
15. ☐	30. ☐	45. ☐	

ภาคผนวก ค

กิจกรรมที่ใช้ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่ม

กิจกรรมที่ 1

การสำรวจความสนใจกิจกรรมทางอาชีพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกรู้จักกัน
2. เพื่อให้สมาชิกรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเข้ากลุ่ม
3. เพื่อให้สมาชิกรู้จักตนเองเกี่ยวกับความสนใจกิจกรรมทางอาชีพ
4. เพื่อให้สมาชิกนำความรู้เกี่ยวกับความสนใจกิจกรรมทางอาชีพของตนเองไปเป็นปัจจัยในการพิจารณาเลือกอาชีพ

ขนาดกลุ่ม

6 - 10 คน

เวลา

60 นาที

อุปกรณ์

1. ใบสำรวจกิจกรรมที่ข้าพเจ้าชอบ	คนละ 1	แผ่น
2. ตารางความสนใจในกิจกรรม	คนละ 1	แผ่น
3. ใบสรุปความสนใจกิจกรรมทางอาชีพ	คนละ 1	แผ่น
4. ปากกาหรือดินสอ	คนละ 1	แท่ง

วิธีดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มชี้แจงวัตถุประสงค์ และแจก "ใบสำรวจกิจกรรมที่ข้าพเจ้าชอบ" ให้สมาชิกคนละ 1 แผ่น
2. ผู้นำกลุ่มให้นักเรียนคิดถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนชอบทำ หรือทำแล้วมีความสุข ไม่ว่าจะเป็นเวลาเล่น เวลาทำงาน หรือเวลาเรียนหนังสือ หรืออาจเป็นเหตุการณ์ที่รู้สึกประทับใจ ภาคภูมิใจ โดยอาจนึกเป็นช่วง ๆ ของชีวิต เช่น ช่วงอนุบาล ประถมศึกษา จนถึงปัจจุบัน เมื่อนึกได้แล้วให้นักเรียนเขียนกิจกรรมเหล่านั้นย่อ ๆ จำนวน 10 กิจกรรม เช่น แต่งกลอน ซ้อมของเล่น พุคในที่ประชุม เป็นต้น โดยเขียนลงใน "ใบสำรวจกิจกรรมที่ข้าพเจ้าชอบ" ที่แจกให้

3. ให้สมาชิกเล่าแลกเปลี่ยนกับกลุ่มถึงกิจกรรมที่ชอบทั้ง 10 กิจกรรมและเลือกกิจกรรมที่ประทับใจหรือภาคภูมิใจที่สุด 1 กิจกรรมมาเล่าอย่างละเอียด
4. ผู้นำกลุ่มอธิบายชนิดของความสนใจกิจกรรมทางอาชีพ จำนวน 4 ประเภท คือ
  - ก. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล
  - ข. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความคิด
  - ค. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคล
  - ง. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุสิ่งของ
5. ผู้นำกลุ่มแจก "ตารางความสนใจในกิจกรรม" และ "ใบสรุปความสนใจกิจกรรมทางอาชีพ" อย่างละ 1 แผ่น
6. ให้สมาชิกนำกิจกรรมที่ชอบทั้ง 10 กิจกรรมมาประเมินใน "ตารางความสนใจในกิจกรรม" ว่า ชอบหรือสนใจกิจกรรมนั้น ๆ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดระหว่างข้อมูล ความคิด บุคคล หรือวัตถุสิ่งของ
7. ให้สมาชิกรวมคะแนนความสนใจในกิจกรรมและเขียนสรุปกิจกรรมทางอาชีพ ที่นักเรียนสนใจตามลำดับคะแนนใน "ใบสรุปความสนใจกิจกรรมทางอาชีพ"
8. ให้สมาชิกเล่าถึงลำดับความสนใจกิจกรรมทางอาชีพของตนเองต่อกลุ่ม
9. สมาชิกร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปข้อคิดจากกิจกรรม
10. ผู้นำกลุ่มสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นอีกครั้ง

แหล่งอ้างอิง

1. นวลศิริ เป่าโรหิตย์. "แผนที่โลกงานอาชีพ : เครื่องมือใหม่ในการแนะแนวอาชีพ." ใน "แนะแนวอาชีพ : เพื่อแก้ปัญหาว่างงาน", หน้า 47-57 กรุงเทพมหานคร : สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2529.
2. วัชรวิฑูรธรรม และคณะ. ระบบพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน. กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2523.
3. Prediger, D.J. "Mapping Occupations and Interests: A Graphic Aid for Vocational Guidance and Research." The Vocational Guidance Quarterly 30 (September 1981): 21-36.

ตัวอย่างอุปกรณ์

ใบสำรวจกิจกรรมที่ข้าพเจ้าชอบ

กิจกรรมที่ข้าพเจ้าชอบ คือ

1. _____	6. _____
2. _____	7. _____
3. _____	8. _____
4. _____	9. _____
5. _____	10. _____

ตารางความสนใจในกิจกรรม

กิจกรรมที่ข้าพเจ้าชอบ	ชนิดของความสนใจในกิจกรรม			
	ข้อมูล	ความคิด	บุคคล	วัตถุสิ่งของ
1. _____				
2. _____				
3. _____				
4. _____				
5. _____				
6. _____				
7. _____				
8. _____				
9. _____				
10. _____				
รวมคะแนน				

ใบสรุปความสนใจกิจกรรมทางอาชีพ

- อันดับ 1 กิจกรรมที่ ¹เกี่ยวข้องกับ _____
- อันดับ 2 กิจกรรมที่ ¹เกี่ยวข้องกับ _____
- อันดับ 3 กิจกรรมที่ ¹เกี่ยวข้องกับ _____

กิจกรรมที่ 2

การสำรวจทักษะทางอาชีพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกรู้จักตนเอง เกี่ยวกับทักษะทางอาชีพที่ตนเองให้ความสำคัญ
2. เพื่อให้สมาชิกนำความรู้เกี่ยวกับทักษะทางอาชีพของตนเองไปเป็นปัจจัยในการพิจารณาเลือกอาชีพ

ขนาดกลุ่ม

6 - 10 คน

เวลา

60 นาที

อุปกรณ์

1. ตารางกรงใช้ทักษะทางอาชีพ	คนละ 1	แผ่น
2. ใบสรุปกรงใช้ทักษะทางอาชีพ	คนละ 1	แผ่น
3. ปากกาหรือดินสอ	คนละ 1	แท่ง

วิธีดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มชี้แจงวัตถุประสงค์ และอธิบายประเภทของทักษะทางอาชีพจำนวน 6 ประการคือ
  - ก. ทักษะทางการเคลื่อนไหวของร่างกาย
  - ข. ทักษะทางการวิเคราะห์และคำนวณ
  - ค. ทักษะทางศิลปะ คณิต และวรรณกรรม
  - ง. ทักษะทางสังคม
  - จ. ทักษะทางการจัดการและธุรกิจ
  - ฉ. ทักษะทางคานงานสำนักงาน
2. ผู้นำกลุ่มแจก "ตารางกรงใช้ทักษะทางอาชีพ" และ "ใบสรุปกรงใช้ทักษะทางอาชีพ" อย่างละ 1 แผ่น
3. ให้สมาชิกนำกิจกรรมที่ซอมนั่ง 10 กิจกรรมที่ได้สำรวจไว้แล้วในการเข้ากลุ่มครั้งที่ 1 มาประเมินว่ากิจกรรมเหล่านั้นได้ใช้ทักษะประเภทใดมากที่สุด โดย

ประเมินใน "ตารางการไต่ทักษะทางอาชีพ"

4. ให้สมาชิกรวมคะแนนการไต่ทักษะทางอาชีพ และเขียนสรุปทักษะทางอาชีพที่นักเรียน
ได้ใช้ตามลำดับคะแนนใน "ใบสรุปการไต่ทักษะทางอาชีพ" จำนวน 3 อันดับ
5. ให้สมาชิกเล่าถึงลำดับการไต่ทักษะทางอาชีพอาชีพของตนเอง
6. สมาชิกร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปข้อคิดจากกิจกรรม
7. ผู้นำกลุ่มสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นอีกครั้ง

แหล่งอ้างอิง

1. นวลศิริ เป่าโรหิตย์. ศิลปะของการสมัครงาน. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วน
ภาพพิมพ์, 2529
2. Holland, John L. Making Vocational Choices. 2nd ed.
Englewood Cliffs: Prentice-Hall, Inc., 1985.
3. Kelly, Joan M. and Volz - Patton Ruth. Career Skills.
Mission Hills : Glencoe Company, 1987.

ตัวอย่างอุปกรณ์

ตารางการใช้ทักษะทางอาชีพ

กิจกรรมที่ชาวเจ้าชอบ	ทางการเคลื่อนไหวของร่างกาย	ทางการวิเคราะห์และคำนวณ	ทางศิลปะดนตรีและวรรณกรรม	ทางสังคม	ทางการจัดการและธุรกิจ	ทางค่านิยมงานสำนักงาน
1. _____						
2. _____						
3. _____						
4. _____						
5. _____						
6. _____						
7. _____						
8. _____						
9. _____						
10. _____						
รวมคะแนน						

ใบสรุปการใช้ทักษะทางอาชีพ

- อันดับ 1 ทักษะทาง _____
- อันดับ 2 ทักษะทาง _____
- อันดับ 3 ทักษะทาง _____

กิจกรรมที่ 3

การสำรวจบุคลิกภาพทางอาชีพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกรู้จักตนเอง เกี่ยวกับบุคลิกภาพทางอาชีพ
2. เพื่อให้สมาชิกนำความรู้ เกี่ยวกับบุคลิกภาพทางอาชีพของตนเองไป เป็นปัจจัยในการพิจารณา เลือกอาชีพ

ขนาดกลุ่ม 6 - 10 คน

เวลา 60 นาที

อุปกรณ์

1. แผนภูมิบุคลิกภาพทางอาชีพ	คนละ	1	แผ่น
2. ใบสรุปบุคลิกภาพทางอาชีพ	คนละ	1	แผ่น

วิธีดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มชี้แจงวัตถุประสงค์ และอธิบายประเภทของบุคลิกภาพทางอาชีพจำนวน 6 ประเภทคือ
  - ก. บุคลิกภาพลักษณะ เน้นรูปธรรม
  - ข. บุคลิกภาพลักษณะ ใฝ่รู้
  - ค. บุคลิกภาพลักษณะ สุนทรีย์
  - ง. บุคลิกภาพลักษณะ แข็งสังคม
  - จ. บุคลิกภาพลักษณะ กล้าเสี่ยง
  - ฉ. บุคลิกภาพลักษณะ เจริญเบิกบาน
2. ผู้นำกลุ่มแจก "แผนภูมิบุคลิกภาพทางอาชีพ" และ "ใบสรุปบุคลิกภาพทางอาชีพ"
3. ให้สมาชิกทักษะทางอาชีพที่ได้สำรวจไว้แล้วในการเข้ากลุ่มครั้งที่ 2 มาประเมินวาทรงกับบุคลิกภาพทางอาชีพประเภทใด โดยพิจารณาจาก "แผนภูมิบุคลิกภาพ

ทางอาชีพ"

4. ให้สมาชิกเขียนสรุปการประเมินบุคลิกภาพทางอาชีพใน "ใบสรุปบุคลิกภาพทางอาชีพ"
5. ให้สมาชิกเล่าถึงบุคลิกภาพทางอาชีพของตนเอง
6. สมาชิกร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปข้อคิดจากกิจกรรม
7. ผู้นำกลุ่มสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นอีกครั้ง

แหล่งอ้างอิง

1. นวลศิริ เป่าโรหิตย์. "เกมส์ป้าตี." ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (เอกสารอัดสำเนา)
2. นวลศิริ เป่าโรหิตย์. พัฒนาการทางอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงจันทร์, 2528.
3. Holland, John L. Making Vocational Choices. 2nd ed. Englewood Cliffs: Prentice-Hall, Inc., 1985.

กิจกรรมที่ 4

การสำรวจความสนใจในอาชีพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกรู้จักอาชีพ และกลุ่มอาชีพที่ตนเองให้ความสนใจ
2. เพื่อให้สมาชิกนำความสนใจเกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจไปเป็นปัจจัยในการพิจารณาเลือกอาชีพ

ขนาดกลุ่ม 6 - 10 คน

เวลา 60 นาที

อุปกรณ์

1. แบบทดสอบความสนใจ ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย คนละ 1 ชุด
2. รายชื่ออาชีพตามรหัสของจอห์น แอล ฮอดแลนค คนละ 1 ชุด
3. ใบสรุปรหัสอาชีพของข้าพเจ้า และอาชีพที่ข้าพเจ้าสนใจ

วิธีดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มชี้แจงวัตถุประสงค์ และแจก "แบบทดสอบความสนใจ" ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย ให้สมาชิกประเมินตนเอง ออกมาเป็นรหัสอาชีพ
2. ให้สมาชิกนำรหัสอาชีพไปแปลรหัสจากรายชื่ออาชีพตามรหัสของจอห์น แอล ฮอดแลนค เขียนชื่ออาชีพที่ตนเองสนใจใน "ใบสรุปรหัสอาชีพของข้าพเจ้า และอาชีพที่ข้าพเจ้าสนใจ"
3. ให้สมาชิกเล่าถึงรหัสอาชีพ และอาชีพที่ตนเองสนใจ
4. สมาชิกร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปข้อคิดจากกิจกรรม
5. ผู้นำกลุ่มสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นอีกครั้ง

แหล่งอ้างอิง

1. แผนะแนวแห่งประเทศไทย, สมาคม. "แบบทดสอบความสนใจ." กรุงเทพมหานคร : สมาคมแนวแห่งประเทศไทย
2. แผนะแนวแห่งประเทศไทย, สมาคม. "รายชื่ออาชีพตามรหัสของ จอห์น แอล ฮอลแลนด์." กรุงเทพมหานคร : สมาคมแนวแห่งประเทศไทย

ตัวอย่างอุปกรณ์

ใบสรุปรหัสอาชีพและอาชีพที่เข้าสนใจ

(จากแบบทดสอบความสนใจ)

รหัสอาชีพของเข้าใจคือ

อาชีพที่เข้าใจคือ

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

กิจกรรมที่ 5

การสำรวจความสามารถทางอาชีพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกรู้จักรหัสอาชีพและกลุ่มอาชีพที่ตรงกับความสามารถของตนเอง
2. เพื่อให้สมาชิกนำความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตรงกับความสามารถของตนเองไปเป็นปัจจัยในการพิจารณาเลือกอาชีพ

ขนาดกลุ่ม 6 - 10 คน

เวลา 60 นาที

อุปกรณ์

1. แบบทดสอบความสามารถ ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย คนละ 1 ชุด
2. รายชื่ออาชีพตามรหัสของจอห์น แอล ฮอดแลนค์ คนละ 1 ชุด
3. ใบสรุปรหัสอาชีพ และอาชีพที่ข้าพเจ้าสนใจ

วิธีดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มชี้แจงวัตถุประสงค์ และแจก "แบบทดสอบความสามารถ" ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย ให้สมาชิกประเมินตนเองออกมาเป็นรหัสอาชีพ
2. ให้สมาชิกนำรหัสอาชีพไปแปลรหัสตามรายชื่ออาชีพที่ตนเองสนใจใน "ใบสรุปรหัสอาชีพของข้าพเจ้าและอาชีพที่ข้าพเจ้าสนใจ"
3. ให้สมาชิกเล่าถึงรหัสอาชีพและอาชีพที่ตนเองสนใจ
4. สมาชิกร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปข้อคิดจากกิจกรรม
5. ผู้นำกลุ่มสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นอีกครั้ง

แหล่งอ้างอิง

1. แผนะแนวแห่งประเทศไทย, สมาคม."แบบทดสอบความสามารถ."
กรุงเทพมหานคร : สมาคมแนวแห่งประเทศไทย
2. แผนะแนวแห่งประเทศไทย, สมาคม."รายชื่ออาชีพตามรหัสของ จอห์น แอล
ฮอลแลนด์." กรุงเทพมหานคร : สมาคมแนวแห่งประเทศไทย

ตัวอย่างอุปกรณ์ใบสรุปรหัสอาชีพและอาชีพที่ข้าพเจ้าสนใจ

(จากแบบทดสอบความสามารถ)

รหัสอาชีพของข้าพเจ้า คือ

อาชีพที่ข้าพเจ้าสนใจ คือ 1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

กิจกรรมที่ 6

การสำรวจค่านิยมเกี่ยวกับงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกรู้จักค่านิยมเกี่ยวกับงานที่ตนเองให้ความสำคัญและไม่ให้ความสำคัญ
2. เพื่อให้สมาชิกนำความรู้เกี่ยวกับค่านิยมของตนเองไปเป็นปัจจัยในการพิจารณาเลือกอาชีพ

ขนาดกลุ่ม 6 - 10 คน

เวลา 60 นาที

อุปกรณ์

1. แบบทดสอบค่านิยม ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย คนละ 1 ชุด
2. ใบสรุปค่านิยมเกี่ยวกับงาน คนละ 1 ชุด

วิธีดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มชี้แจงวัตถุประสงค์ และแจก "แบบทดสอบค่านิยม" ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย ให้สมาชิกประเมินค่านิยมเกี่ยวกับงานที่ตนเองให้ความสำคัญและไม่ให้ความสำคัญอย่างละ 3 อันดับ โดยเขียนลงใน "ใบสรุปค่านิยมเกี่ยวกับงาน"
2. สมาชิกเล่าถึงค่านิยมเกี่ยวกับงานที่ตนเองให้ความสำคัญ และไม่ให้ความสำคัญ
3. สมาชิกร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปข้อคิดจากกิจกรรม
4. ผู้นำกลุ่มสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นอีกครั้ง

แหล่งอ้างอิง

1. แนะนำแห่งประเทศไทย, สมาคม. "แบบทดสอบค่านิยม" กรุงเทพมหานคร : สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย.

ตัวอย่างอุปกรณ์ใบสรุปค่านิยมเกี่ยวกับงาน

ค่านิยมที่ให้ความสำคัญมากตามลำดับ คือ 1. _____

2. _____

3. _____

ค่านิยมที่ไม่ให้ความสำคัญตามลำดับคือ 1. _____

2. _____

3. _____

กิจกรรมที่ 7-8

โลกกว้างทางการศึกษา (ตอนที่ 1 - 2)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกมีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อให้สมาชิกมีความรู้เกี่ยวกับระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา และวุฒิการศึกษาที่จะได้รับภายหลังจากหลักสูตรต่าง ๆ
3. เพื่อให้สมาชิกมีความเข้าใจถูกต้องในกระบวนการเลือกอาชีพ
4. เพื่อให้สมาชิกรู้จักชื่อของสถาบันการศึกษา และรู้จักประเภทวิชาหรือสาขาวิชาที่เปิดสอนของแต่ละสถาบัน
5. เพื่อให้สมาชิกมีความเข้าใจถูกต้องในกระบวนการเลือกอาชีพ

ขนาดกลุ่ม 6 - 10 คน

เวลา 120 นาที

อุปกรณ์

1. แผนภูมิโลกกว้างทางการศึกษา ของศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพคนละ 1 ชุด
2. เอกสารแนะแนวการศึกษาต่อของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จำนวน 50 ชุด

วิธีดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มชี้แจงวัตถุประสงค์และแจก "แผนภูมิโลกกว้างทางการศึกษา" ของศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ คนละ 1 แผน
2. ให้สมาชิกศึกษาแผนภูมิ และเอกสารแนะแนวการศึกษา
3. ผู้นำกลุ่มตามคำ ตามใจให้นักเรียนช่วยกันตอบดังต่อไปนี้
  - ก. แนวทางการศึกษาต่อเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งตามประเภทหลักสูตร การศึกษามีที่แน่นอนอะไรบ้าง
  - ข. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาเป็นอย่างไร

- ค. วุฒิชัยการศึกษาที่จะได้รับเป็นอย่างไร
  - ง. ตัวอย่างชื่อของสถาบันการศึกษาที่เปิดหลักสูตรต่าง ๆ อะไรบ้าง
  - จ. ประเภทวิชาที่เปิดสอนของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ อะไรบ้าง
4. ให้สมาชิกแต่ละคนไปบอกถึงแนวทางการศึกษาของตนเองต่อกลุ่ม
  5. สมาชิกร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปข้อคิดจากกิจกรรม
  6. ผู้นำกลุ่มสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่ง

แหล่งอ้างอิง

1. กฤษณา กรุคทอง และคณะ. เคล็ดลับการสอบเข้าศึกษาต่อสำหรับนักเรียน
ม.3. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วน วิ. เจ. พรินติ้ง, 2530.
2. วิชาการ, กรม. "โลกกว้างทางการศึกษา." ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (เอกสารอัครสำเนา)

กิจกรรมที่ 9-10

โลกกว้างทางอาชีพ (ตอนที่ 1-2)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกรู้จักประเภทของการประกอบอาชีพ
2. เพื่อให้สมาชิกรู้จักแนวทางการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรต่าง ๆ
3. เพื่อให้สมาชิกมีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ
4. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของงานอาชีพต่าง ๆ
5. เพื่อให้สมาชิกได้ทดลองเลือกอาชีพจากอาชีพในกลุ่ม "อาจจะเลือก" จำนวน 10 อาชีพ
6. เพื่อให้สมาชิกมีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ

ขนาดกลุ่ม

6 - 10 คน

เวลา

120 นาที

อุปกรณ์

1. เอกสารแนะนำแนวอาชีพของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จำนวน 50 ชุด
2. บัตรอาชีพของสมาคมแนะนำแห่งประเทศไทย คนละ 1 กลอง
3. ใบสรุปการเลือกอาชีพ คนละ 1 แผ่น
4. ดินสอหรือปากกา คนละ 1 แท่ง

วิธีดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มชี้แจงวัตถุประสงค์ และแจกเอกสารแนะนำแนวอาชีพให้สมาชิกศึกษา
2. ผู้นำกลุ่มตามคำถามให้สมาชิกเรียนช่วยกันตอบ ดังต่อไปนี้
  - ก. บอกความสำคัญของการประกอบอาชีพ และประเภทของการประกอบอาชีพ
  - ข. บอกแนวทางการประกอบอาชีพหลังจบจากหลักสูตรต่าง ๆ อะไรบ้าง

3. ผู้นำกลุ่มแจกกล่องบัตรอาชีพให้สมาชิกคนละ 1 กล่อง
4. ให้สมาชิกศึกษาบัตรอาชีพ โดยแยกประเภทบัตร เป็น 3 กลุ่ม คือ
  - ก. กลุ่มจะไม่เลือก - บัตรที่แสดงอาชีพที่ไม่สนใจ
  - ข. กลุ่มไม่แน่ใจ - บัตรที่แสดงอาชีพที่ยังไม่แน่ใจว่าจะเลือกหรือไม่
  - ค. กลุ่มอาจจะเลือก - บัตรที่แสดงอาชีพที่สนใจหรืออาจจะเลือก
5. ให้สมาชิกจัดอันดับอาชีพในกลุ่มที่อาจจะเลือก จำนวน 10 อาชีพและบอกถึงสาเหตุที่เลือก โดยเขียนลงในใบสรุปการเลือกอาชีพ"
6. ให้สมาชิกแต่ละคนเล่าให้กลุ่มฟังถึงอาชีพที่ตนเลือกพร้อมสาเหตุการเลือก
7. สมาชิกร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปข้อคิดจากกิจกรรม
8. ผู้นำกลุ่มสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นอีกครั้ง

เอกสารอ้างอิง

1. แนะแนวแห่งประเทศไทย, สมาคม. "วิธีใช้บัตรอาชีพ" กรุงเทพมหานคร : สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย.
2. วิชาการ, กรม. แนะแนวอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2521.

ตัวอย่างอุปกรณ์ใบสรุปการเลือกอาชีพ
(จากบัตรอาชีพ)

อาชีพที่จะเลือก	สาเหตุการเลือก
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

กิจกรรมที่ 11

ทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาทางอาชีพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกรู้จักขั้นตอนการตัดสินใจในอาชีพ
2. เพื่อให้สมาชิกสามารถระบุอาชีพที่จะตัดสินใจเลือกจำนวน 3 อาชีพ
3. เพื่อให้สมาชิกมีอิสระในการตัดสินใจ

ขนาดกลุ่ม 6 - 10 คน

เวลา 60 นาที

อุปกรณ์

1. แผนภูมิการตัดสินใจในอาชีพ	คนละ	1	แผ่น
2. ใบสรุปอาชีพที่ตัดสินใจเลือก	คนละ	1	แผ่น
3. กินสอ หรือปากกา	คนละ	1	แท่ง

วิธีดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มชี้แจงวัตถุประสงค์ และอธิบายขั้นตอนการตัดสินใจในอาชีพตามแนวคิดของมากูน (Magoon 1969) ซึ่งมี 6 ขั้นตอน คือ
  - 1.1 การระบุปัญหาที่ต้องตัดสินใจ
  - 1.2 การสำรวจข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา
  - 1.3 การประเมินข้อมูล
  - 1.4 การวางแผนเพื่อดำเนินการ
  - 1.5 การดำเนินการตามแผน
  - 1.6 การทบทวนแผนให้กระจ่างชัด
2. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกอภิปรายซักถามเกี่ยวกับขั้นตอนการตัดสินใจทางอาชีพจนเป็นที่เข้าใจ

3. ผู้นำกลุ่มแจกแผนภูมิการตัดสินใจในอาชีพให้สมาชิกศึกษา
4. ให้สมาชิกพิจารณาเลือกอาชีพที่เคยสำรวจไว้แล้วในการเข้ากลุ่มครั้งที่ 4,5 และ 10 ทุกอาชีพ แล้วให้ตัดสินใจเลือกเพียง 3 อาชีพที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด ตามแผนภูมิการตัดสินใจในอาชีพ โดยเขียนลงใน "ใบสรุปอาชีพที่ตัดสินใจเลือก"
5. สมาชิกร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปข้อคิดจากกิจกรรม
6. ผู้นำกลุ่มสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นอีกครั้ง

แหล่งอ้างอิง

1. Kelly Joan M. and Volz-Patton Ruth. Career Skills.
Mission Hill: Glencoe Company, 1987.
2. Magoon T. "Effective Problem Solving." In Career Counseling : Applied Concepts of Life Planning.
2nd ed. pp. 213-216. Edited by Zunker, Vernon
G. Belmont: Wadsworth, Inc., 1986.

ตัวอย่างอุปกรณ์

ใบสรุปอาชีพที่ตัดสินใจเลือก

อาชีพที่ตัดสินใจเลือก	ชนิดกิจกรรมทางอาชีพ ที่เกี่ยวข้อง	ประเภททักษะทาง อาชีพที่สำคัญ	ค่าตอบแทน จากงานอาชีพ
1. _____			
2. _____			
3. _____			

กิจกรรมที่ 12

การวางแผนและการตั้งเป้าหมายทางอาชีพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกสามารถวางแผนดำเนินการไปสู่อาชีพที่เลือกได้
2. เพื่อให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกอาชีพ

ขนาดกลุ่ม

6 - 10 คน

เวลา

60 นาที

อุปกรณ์

1. ตารางการวางแผนทางอาชีพ	คนละ	1	แผ่น
2. ตารางการดำเนินการสู่อาชีพ	คนละ	1	แผ่น
3. คินสอ หรือปากกา	คนละ	1	แท่ง

วิธีดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มชี้แจงวัตถุประสงค์ และอธิบายความสำคัญของการวางแผนทางอาชีพ
แนวทางการตั้งเป้าหมายทางอาชีพ ได้แก่
  - ก. การระบุเป้าหมายอย่างชัดเจน
  - ข. เป็นเป้าหมายที่สมาชิกเป็นเจ้าของ และทำได้ด้วยตนเอง
  - ค. เป็นเป้าหมายที่ตรงกับค่านิยมและคุณลักษณะของตนเอง
  - ง. เป็นเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้จริง
  - จ. กำหนดเวลาอย่างเหมาะสมและมีหลักการ
2. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกอภิปรายซักถามจนเป็นที่เข้าใจ
3. ผู้นำกลุ่มแจก "ตารางการวางแผนทางอาชีพ" ให้สมาชิกนำอาชีพทั้ง 3 อาชีพ
ที่ตัดสินใจเลือกจากการเซาะกลุ่มครั้งที่ 11 มาวางแผนโดยบอกชื่อสถาบันการ

ศึกษาเพื่อมุ่งสู่อาชีพนั้น ๆ

4. ให้สมาชิกเลือกอาชีพที่สนใจที่สุด 1 อาชีพ มาวางแผนที่จะดำเนินการไปสู่อาชีพนั้นอย่างละเอียด
5. สมาชิกร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปข้อคิดจากกิจกรรม
6. ผู้นำกลุ่มสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมด

แหล่งอ้างอิง

1. Kelly Joan M. and Volz-Patton Ruth. Career Skills.
Mission Hills: Glencoe Company, 1987.

ตัวอย่างอุปกรณ์

ตารางการวางแผนทางอาชีพ

อาชีพที่ตั้งเป้าหมาย	แผนการเรียนและสถาบันการศึกษาที่จะศึกษาต่อเมื่อจบ 1.3	สาขาวิชาและสถาบันการศึกษาสูงสุด
1.		
2.		
3.		

ตารางการดำเนินงานสู้อาชีพ

เป้าหมายทางอาชีพ

อาชีพ _____

ระยะเวลาดำเนินการ	สิ่งที่ จะดำเนินการ
พ.ศ. _____ ถึง _____	_____
พ.ศ. _____ ถึง _____	_____
พ.ศ. _____ ถึง _____	_____
พ.ศ. _____ ถึง _____	_____
พ.ศ. _____ ถึง _____	_____

ภาคผนวก ง.

กิจกรรมที่ใช้ในโปรแกรมการศึกษาทางอาชีพด้วยตนเอง

โปรแกรมชุดที่ 1

ขอบทเรียน การสำรวจความสนใจกิจกรรมทางอาชีพ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายและประเภทของกิจกรรมทางอาชีพได้
2. บอกความสำคัญของการมีความสนใจกิจกรรมทางอาชีพได้
3. บอกกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ทำให้รู้สึกภาคภูมิใจหรือพอใจจำนวน 10 กิจกรรมได้
4. จำแนกกิจกรรมทั้ง 10 กิจกรรมว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล ความคิด บุคคล หรือ วัสดุสิ่งของได้
5. เล่าประสบการณ์อาชีพ จำนวน 1 เรื่องได้

เนื้อหาบทเรียน

กิจกรรมทางอาชีพ หมายถึงลักษณะการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งได้แก่ ข้อมูล ความคิด บุคคล หรือวัสดุสิ่งของ

ดังนั้นในการทำงานทุกชนิดย่อมต้องเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางอาชีพเสมอ

กิจกรรมทางอาชีพมี 4 ประเภท คือ

1. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล หมายถึงการทำงานที่ต้องทำเกี่ยวข้องกับตัวเลข จำนวน ข้อมูล กิจกรรมที่อาจจะออกมาในรูปของการจัดบันทึก การรวบรวม การจัดเข้ากลุ่ม การนับจำนวน การจดสถิติ หรือการทำบัญชี ตัวอย่างอาชีพ เช่น พนักงานรับ - จ่ายเงินตามธนาคาร พนักงานบัญชี พนักงานธุรการ เป็นต้น
2. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความคิด หมายถึงการทำงานที่ต้องทำเกี่ยวข้องกับความคิด ค้น การประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นคำพูด ศิลปะ คนตรี ทฤษฎี กิจกรรมที่ห้ามมักจะรวมไปถึง การค้นคว้า การสร้างใหม่ การนำไปประยุกต์ใช้ ตัวอย่างอาชีพ เช่น นักวิทยาศาสตร์ นักคนตรี นักปรัชญา แพทย์ นักกฎหมาย เป็นต้น

3. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคล หมายถึง การทำงานที่ต้องทำเกี่ยวข้องกับความคิดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น กิจกรรมที่อาจจะออกมาในรูปของการดูแลเอาใจใส่ การช่วยเหลือ ให้ความรู้ ปรึกษา ชักจูง โนมน้าว ให้ความบันเทิง กระตุ้น หรือ นำผู้อื่น ตัวอย่างอาชีพ เช่น ครู พนักงานขาย พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

4. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุสิ่งของ หมายถึงการทำงานที่ต้องทำเกี่ยวข้องกับเครื่องจักร วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือเครื่องทุ่นแรงต่าง ๆ กิจกรรมที่อาจจะออกมาในรูปของการผลิต การขนส่ง การซ่อมแซม การบริการ การบำรุงรักษา ตัวอย่างอาชีพ เช่น ช่างเครื่องยนต์ วิศวกร พนักงานก่อสร้าง พนักงานดูแลต้นไม้ เป็นต้น

การที่บุคคลรู้จักตนเองว่ามีความชอบหรือสนใจที่จะทำงานเกี่ยวกับสิ่งใด ระหว่างข้อมูล ความคิด บุคคลหรือวัตถุสิ่งของ ย่อมจะทำให้บุคคลมีความพึงพอใจที่จะทำงานอยู่กับกิจกรรมนั้นได้นานและมีความสุข ยังผลประโยชน์ให้เกิดแก่ตนเองและสังคมอยู่ประสิทธิภาพ

ในชีวิตประจำวันของนักเรียนนั้น จะเห็นได้ว่านักเรียนต้องเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทั้ง 4 ประเภทนี้ในลักษณะต่าง ๆ อยู่เสมอ บางคนก็เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งมาก บางคนก็น้อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ความชอบ หรือความสนใจของแต่ละบุคคล

การรู้จักตนเองเกี่ยวกับความสนใจกิจกรรมทางอาชีพจึงสามารถนำไป เป็นปัจจัยที่จะคำนึงถึงในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองก่อนใช้โปรแกรมชุดที่ 1
2. ให้นักเรียนศึกษา เนื้อหาบทเรียนและทำกิจกรรมที่กำหนดให้ ได้แก่
  - 2.1 จงอธิบายความหมายและประเภทของกิจกรรมทางอาชีพ
  - 2.2 จงอธิบายความสำคัญของการที่บุคคลมีความสนใจกิจกรรมทางอาชีพ
  - 2.3 ให้สำรวจกิจกรรมทางอาชีพของตนเอง โดยนึกถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชอบทำ หรือทำแล้วมีความสุข ไม่ว่าจะเป็น เวลาเล่น เวลาทำงาน หรือเวลาเรียนหนังสือ โดยได้เขียนกิจกรรมเหล่านั้นขอ ๆ จำนวน 10 กิจกรรม เช่น แต่งกลอน ร้องเพลง พุคไนท์ประชุม เป็นต้น

- 2.4 ให้วิเคราะห์ว่ากิจกรรมที่นักเรียนชอบทั้ง 10 กิจกรรมนั้น เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดระหว่างข้อมูล ความคิด บุคคล หรือวัตถุสิ่งของ
- 2.5 ให้เขียนสรุปกิจกรรมทางอาชีพที่นักเรียนสนใจตามลำดับคะแนนในข้อ 2.4
- 2.6 ให้เขียนอักษรวประวัติทางอาชีพ จำนวน 1 เรื่อง โดยเลือกจากกิจกรรม 10 กิจกรรม ในข้อ 2.3 ที่นักเรียนกระทำโดยเฉพาะและเป็นความสำเร็จ หรือความภาคภูมิใจของนักเรียน
3. ให้นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองหลังใช้โปรแกรมชุดที่ 1

แหล่งอ้างอิง

1. นวลศิริ เป่าโรหิตย์. "แผนที่โลกรงานอาชีพ : เครื่องมือใหม่ในการแนะแนวอาชีพ." ใน แนะแนวอาชีพ : เพื่อแก้ปัญหาว่างงาน, หน้า 47 - 57. กรุงเทพมหานคร : สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2529.
2. วัชรวิฑูรธรรม และคณะ. ระบบพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน. กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2523.
3. Prediger, D.J. "Mapping Occupations and Interests : A Graphic Aid for Vocational Guidance and Research. "The Vocational Guidance Quarterly 30(September 1981):21-36.

โปรแกรมชุดที่ 2

ข้อบทเรียน การสำรวจทักษะทางอาชีพ

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายและประเภทของ "ทักษะทางอาชีพ" ได้
2. บอกความแตกต่างระหว่างทักษะทางอาชีพและกิจกรรมทางอาชีพ ได้
3. จำแนกกิจกรรมทางอาชีพทั้ง 10 กิจกรรม จากชุดที่ 1 ว่าเป็นกิจกรรมที่ใช้ทักษะทางอาชีพประเภทใด
4. ระบุทักษะทางอาชีพที่ใช้ตามลำดับความมากน้อย 3 อันดับ ได้

เนื้อหาบทเรียน

ทักษะทางอาชีพ หมายถึง ความสามารถที่บุคคลแสดงออกมาในการทำงาน

ดังนั้นในการประกอบอาชีพทั้งหลายจึงจำเป็นต้องใช้ทักษะทางอาชีพเสมอ เช่น ในการขายสินค้า ผู้ขายต้องมีทักษะในการพูด การโน้มน้าวจิตใจ การฟัง เป็นต้น จะเห็นได้ว่ากิจกรรมทางอาชีพต่าง ๆ จะประกอบด้วยทักษะมากมาย เช่น กิจกรรมการสอนของครู จะประกอบด้วยทักษะ การพูด การถาม การฟัง การเขียน เป็นต้น

ทักษะทางอาชีพมี 6 ประเภท คือ

1. ทักษะทางการเคลื่อนไหวของร่างกาย หมายถึง การใช้ส่วนของร่างกายมาสัมพันธ์กับงานทำงาน ในรูปของการ หิ้ว จับ ตีง เข็มปัก ถัก ร้อย ซอม ประกอบชิ้นส่วน รวมทั้งกิจกรรมทางกีฬาและงานกลางแจ้ง การใช้ทักษะดังกล่าวมักจะเกี่ยวข้องกับวัตถุสิ่งของที่เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องจักรกล อุปกรณ์การกีฬา ตัวอย่างการใช้ทักษะ เช่น การซอมเครื่องดนตรี การเย็บผ้า การเล่นกีฬา การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

2. ทักษะทางการวิเคราะห์ และ คำนวณ หมายถึง การมีความสามารถในการใช้เหตุผล วิเคราะห์ แยกแยะ จัดเข้าหมวดหมู่ ทดสอบ ประเมินผล สังเกต วินิจฉัย การใช้ทักษะดังกล่าวมักจะเกี่ยวข้องกับตัวเลขหรือสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ตัวอย่างการใช้

ทักษะ เช่น การทดสอบสารเคมี การวินิจฉัยโรค

3. ทักษะทางศิลปะ ทัศนศิลป์และวรรณกรรม หมายถึงการใช้ความสามารถในทางศิลปะในรูปของการแต่ง ประพันธ์ วาด ร้อง การแสดงความรู้สึกนึกคิดออกมาทางสีหน้า ท่าทาง โดยคำ รวมถึงการ ถ่ายรูป และการออกแบบตกแต่งทุกชนิด ตัวอย่างการใช้ทักษะ เช่น การแต่งเพลง การร้องเพลง การวาดภาพ แต่งกลอน เล่นดนตรี นาฏศิลป์

4. ทักษะทางสังคม หมายถึงการใช้ความสามารถในทางการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยการแสดงออกในรูปของการช่วยเหลือ ให้บริการ สร้างความคุ้นเคย สอน ให้กำลังใจ บำบัดรักษา ให้การรักษา ตัวอย่างการใช้ทักษะ เช่น พยายามรักษาคณชีพ การบรรยายของครู

5. ทักษะทางการจัดการและธุรกิจ หมายถึงการใช้ความสามารถในเชิงผู้นำทางธุรกิจ การบริหารงาน โดยการพูดชักจูง โน้มน้าว ตอรอง สนับสนุนให้เกิดการ เปลี่ยนแปลง จัดการ วางแผน การตัดสินใจ การค้าขาย ตัวอย่างการใช้ทักษะ เช่น การขายสินค้า การปกครอง

6. ทักษะทางคานงานสำนักงาน หมายถึงการใช้ความสามารถในงานธุรการ และการทำงานที่เป็นระเบียบแบบแผน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดเข้า เป็นหมวดหมู่ การบันทึกข้อมูล ทำบัญชี ตัวอย่างการใช้ทักษะ เช่น การลงหนังสือของพนักงานธุรการ การทำบัญชีของเสมียน

การรู้จักตนเองว่ามีความสามารถในการใช้ทักษะทางอาชีพในขั้นใด จะทำให้บุคคลสามารถเลือกทำงานที่ตนถนัด และทำให้ได้ใช้ทักษะในการทำงานอย่างเต็มความสามารถ

ดังนั้น การรู้จักทักษะทางอาชีพของตนเอง จึงสามารถนำไปเป็นปัจจัยที่จะคำนึงถึงในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองก่อนใช้โปรแกรมชุดที่ 2
2. ให้นักเรียนศึกษา เนื้อหาบทเรียน และทำกิจกรรมที่กำหนดให้ ได้แก่
  - 2.1 จงอธิบายความหมายของทักษะทางอาชีพ
  - 2.2 จงอธิบายความแตกต่างระหว่าง "ทักษะทางอาชีพ" และ "กิจกรรม"

ทางอาชีพ"

2.3 จงอธิบายว่าทักษะทางอาชีพมีประเภทอะไรบ้าง

2.4 ให้วิเคราะห์ว่ากิจกรรมที่นักเรียนชอบทั้ง 10 กิจกรรมที่ได้สำรวจไว้แล้ว

ในโปรแกรมชุดที่ 1 นักเรียนได้ใช้ทักษะประเภทใด

2.5 ให้เขียนสรุปทักษะทางอาชีพที่นักเรียนได้ใช้ตามลำดับคะแนนในข้อ 2.4

3. ให้นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองหลังใช้โปรแกรมชุดที่ 2

แหล่งอ้างอิง

1. นวสิทธิ์ เปาโรหิตย์, ศิลปะของการสมัครงาน. กรุงเทพมหานคร : ทางหุ้นส่วน
ภาพพิมพ์, 2529.
2. Holland, John L, Making Vocational Choices. 2nd Ed.
Englewood Cliff : Prentice-Hall, Inc., 1985.
3. Kelly, Joan M. And Volz-Patton Ruth. Career Skills.
Mission Hill : Glencoe Company, 1987.

โปรแกรมชุดที่ 3

ข้อท ไว้ น การสำรวจบุคลิกภาพทางอาชีพ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายของ "บุคลิกภาพ" ได้
2. ยกตัวอย่างคำที่แสดงลักษณะบุคลิกภาพจำนวน 3 คำได้
3. บอกประเภทของบุคลิกภาพทางอาชีพได้
4. บอกความสำคัญของการรู้จักบุคลิกภาพทางอาชีพของตนได้
5. ระบุบุคลิกภาพทางอาชีพของตนได้

เนื้อหาบทไว้ น

บุคลิกภาพ หมายถึงภาพรวมของลักษณะกิริยาท่าทางที่บุคคลแสดงออกมา ตัวอย่างคำที่แสดงลักษณะบุคลิกภาพ เช่น ซื่อาย ำรำเริง สุขุม เป็ดเผย เก็บตัว ไร่ยร่อย เำระเบ้เผย ใฝ่รู้ เป็นต้น

บุคลิกภาพทางอาชีพ เป็นลักษณะของบุคคลที่สัมพันธ์กับการทำงาน

บุคลิกภาพทางอาชีพ แบ่งเป็น 6 ประเภทคือ

1. บุคลิกภาพลักษณะเน้นรูปธรรม (Realistic) " R " หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มความสนใจกับงานหรือสิ่งแวดลอมที่เป็นวัตถุสิ่งของ มีรูปร่าง จีบคองโต เช่น เครื่องมือ เครื่องจักรกล พืช และ สัตว์เลี้ยง ชอบทำงานกลางแจ้ง ไม่ชอบกิจกรรมที่ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคล สังคม หรือการศึกษานัก นอกจากนี้ บุคคลกลุ่มนี้มักจะมีการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่ามีความสามารถในการใช้ทักษะทางการเคลื่อนไหวของร่างกาย ทั้งทางคานเครื่องยนต์และกีฬา ลักษณะบุคลิกภาพโดยทั่วไป มักจะมีลักษณะค่อนข้างซื่อาย หัวออน เป็ดเผย จริงจ้ง แข็งแรง วัตถุนิยม มีความพากเพียรเสมอทน เสมอปลาย ค่อนข้างเก็บตัว มีมานะอดทน หนักแน่น ตรงไปตรงมา ตัวอย่างอาชีพ เช่น กลุ่มอาชีพทางวิศวกร ช่างเทคนิค อาชีพทางการเกษตร

2. บุคลิกภาพลักษณะใฝ่รู้ (Investigative) " I " หมายถึง ลักษณะ

ของบุคคลที่มีความสนใจในงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความคิดอ่านที่มีเหตุผล ในการวิเคราะห์ สังเกต ใฝ่หาความรู้ใหม่ ๆ ขอบข่ายที่เป็นวิชาการหรือวิทยาศาสตร์แขนงต่าง ๆ ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคมหรือธุรกิจ บุคคลกลุ่มนี้มักจะรับรู้ตนเองในฐานะนักวิชาการ มีความสามารถในการใช้ทักษะทางการวิเคราะห์และคำนวณ บุคลิกภาพโดยทั่วไป มักจะมีลักษณะชอบวิเคราะห์ วิจัย มีหลักการและเหตุผล สงสัยใฝ่รู้ ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ รักอิสระ ละเอียดรอบคอบ ตัวอย่างอาชีพ เช่น อาชีพทางวิทยาศาสตร์ทุกแขนง ไม่ว่าจะเป็นแพทย์ นักเคมี นักคณิตศาสตร์ เกษตรกร

3. บุคลิกภาพลักษณะสุนทรีย์ (Artistic) ใช้อักษรย่อ ตัว " A " หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่ชอบกิจกรรมที่เป็นนามธรรม ชอบอิสระใช้ความคิดสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะ รวมทั้งดนตรี วรรณกรรม และการแสดง ไม่ชอบกิจกรรมประเภทรูปธรรม หรืองานที่ต้อง การความเป็นระเบียบแบบแผนอย่างเคร่งครัด บุคคลกลุ่มนี้มักจะรับรู้ตนเองในฐานะชอบแสดงออก มีความสามารถในการใช้ทักษะทางศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม บุคลิกภาพโดยทั่วไป มักจะมีลักษณะชอบแสดงออก มีความละเอียดอ่อนทางจิตใจ ใฝ่หาความรู้ลึก รักอิสระ ไม่ชอบ เลียนแบบใคร ไม่เป็นระเบียบ มีอุดมคติ เพื่อน เป็นตัวของตัวเอง ตัวอย่างอาชีพ เช่น นักร้อง นักดนตรี นักแสดง มัคคุเทศก์ จิตรกร นักประพันธ์ นักประชาสัมพันธ์ นักเขียนบทละคร

4. บุคลิกภาพลักษณะเชิงสังคม (Social) ใช้อักษรย่อ ตัว " S " หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความสนใจในงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น โดยการให้ความช่วยเหลือ ให้ความรู้ ปกป้องอบรม และพัฒนาสิ่งสอนผู้อื่น ชอบกิจกรรมลักษณะบริการชุมชน ทำงานให้สังคม แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่ต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุสิ่งของ เครื่องยนต์ และทางค่านิยมวิทยาศาสตร์ บุคคลกลุ่มนี้มักจะรับรู้ตนเองในฐานะผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น มีความสามารถในการใช้ทักษะทางสังคม บุคลิกภาพโดยทั่วไป มักจะเป็นคนมีไมตรีจิต ให้ความร่วมมือ มีอุดมคติ จูงใจคนเก่ง และมีทักษะทางการใช้คำพูด ตัวอย่างอาชีพ เช่น พยาบาล ครู นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล นักการเมือง งานให้บริการทุกประเภท

5. บุคลิกภาพลักษณะกล้าเสี่ยง (Enterprising) ใช้อักษรย่อ ตัว " E " หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลในการวางแผน หรือให้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ชอบชักนำผู้อื่นให้เขาค่อยตาม แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่ต้องเกี่ยวข้องกับงาน วิทยาศาสตร์ หรืองานเครื่องจักรกล บุคคลกลุ่มนี้มักจะรับรู้ตนเองในฐานะเป็นบุคคลที่เ็น เข้าสังคมได้ดี เชื่อนั่นในตนเองสูง มีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น และมีทักษะทางการ

จัดการและธุรการ บุคลิกภาพโดยทั่ว ๆ ไป มักจะมีลักษณะกล้าโต้แย้ง กล้าเสี่ยง เปิดเผย ช่างพูด ชอบผจญภัย กระปรี้กระเปร่า เชื้อมั่นในตนเอง ตัวอย่างอาชีพ เช่น นายธนาคาร ผู้ขายประกัน ผู้พิพากษา ค้าขาย ผู้จัดรายการวิทยุ

6. บุคลิกภาพลักษณะเจาระเบียบ (Conventional) ใช้อักษรย่อ ตัว " C " หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่ชอบกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม ชอบความเป็นระเบียบ และชอบทำกิจกรรมที่มักจะได้รับ การยอมรับจากสังคม ยึดแผนเดิมตามที่เคยปฏิบัติมา ชอบทำตามคำแนะนำของผู้คนมากกว่าการริเริ่มด้วยตนเอง ไม่ชอบกิจกรรมที่ไร้ทักษะทางศิลปะ บุคคลกลุ่มนี้มักจะมีรูปร่างอยู่ในฐานะผู้ชอบเรียนแบบ ชอบงานธุรการ เลขานุการ มีความสามารถในการใช้ทักษะทางตางงานสำนักงาน บุคลิกภาพโดยทั่ว ๆ ไป มักจะมีลักษณะเรียบร้อย อ่อนน้อม ใจเย็น คล่องแคล่ว เจาะระเบียบ ไม่ใคร่ขัดขืน อนุรักษ์นิยม คล้อยตาม ชอบรับฟังและทำตามคำสั่ง ตัวอย่างอาชีพ เช่น พนักงานธุรการ เสมียน เลขานุการ พนักงานธนาคาร พนักงานไปรษณีย์

การรู้จักตนเองว่ามีบุคลิกภาพทางอาชีพลักษณะใด จะมีความสำคัญต่อการเลือกลักษณะสิ่งแวดล้อมของงานให้สอดคล้องเหมาะสมกัน อันจะส่งผลให้เกิดความสุขและความสำเร็จในงานอาชีพ

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองก่อนใช้โปรแกรมชุดที่ 3
2. ให้นักเรียนศึกษา เนื้อหาบทเรียน และทำกิจกรรมที่กำหนดให้ ได้แก่
  - 2.1 จงอธิบายความหมายของบุคลิกภาพ พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำที่แสดงถึงลักษณะบุคลิกภาพ จำนวน 3 คำ
  - 2.2 จงอธิบายว่าบุคลิกภาพทางอาชีพมีประเภท อะไรบ้าง
  - 2.3 ให้อธิบายเหตุผลบุคลิกภาพทางอาชีพของตนเองจากทักษะทางอาชีพที่ได้สำรวจแล้วในโปรแกรมชุดที่ 2
3. ให้นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองหลังใช้โปรแกรมชุดที่ 3

แหล่งอ้างอิง

1. นวลศิริ เป่าโรหิตย์. " เกมส่ป้าตี. " ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (เอกสารอัคร์ดำนเา)

2. นวตศิริ เปาโรหิตย์. พัฒนาการทางอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
แสงจันทร์., 2528.
3. Holland, John L. Making Vocational Choices. 2nd Ed.
Englewood Cliff: Prentice-Hall, Inc., 1985.

โปรแกรมชุดที่ 4

ข้อบทเรียน การสำรวจความสนใจในอาชีพ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ระบุอาชีพที่ตนเองมีความสนใจ จำนวน 1 รหัสได้
2. บอกอาชีพที่ตนเองสนใจจากรหัสอาชีพจำนวนไม่เกิน 6 อาชีพได้

เนื้อหาบทเรียน

ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกจจจจ อยากรู้หรืออยากเห็น อยากกระทำในสิ่งนั้น ๆ เป็นคนว่า นักเรียนสนใจในการทำอาหาร นักเรียนขอมอบอยากรู้ว่าอาหารชนิดนั้น เขาทำอย่างไร และนักเรียนอาจจะอยากไปทดลองทำเองก็ได้

ความสนใจในอาชีพ จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการศึกษา หรือการทำงาน

ดังนั้น การรู้จักความสนใจในอาชีพของตนเองจึงสามารถนำไปเป็นปัจจัยที่จะคำนึงถึงในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนศึกษา เนื้อหาบทเรียนและทำแบบทดสอบความสนใจ ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย
2. ให้นักเรียนแปลรหัสอาชีพจากรายชื่ออาชีพตามรหัสของจอห์น แอล ฮอลแลนด์ และเลือกอาชีพที่ตนเองสนใจตามรหัสนั้น จำนวนไม่เกิน 6 อาชีพ

อุปกรณ์

1. แบบทดสอบความสนใจของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย
2. รายชื่ออาชีพ ตามรหัสของ จอห์น แอล ฮอลแลนด์

แหล่งอ้างอิง

1. แนวแนวแห่งประเทศไทย, สมาคม. "แบบทดสอบความสนใจ." กรุงเทพมหานคร : สมาคมแนวแห่งประเทศไทย.
2. แนวแนวแห่งประเทศไทย, สมาคม. "รายชื่ออาชีพตามรหัสของ จอห์น แอล ฮอลแลนด์." กรุงเทพมหานคร : สมาคมแนวแห่งประเทศไทย.

โปรแกรมชุดที่ 5

ชื่อบทเรียน การสำรวจความสามารถทางอาชีพ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ระบุอาชีพที่ตนเองมีความสามารถ จำนวน 1 รหัสได้
2. บอกอาชีพที่ตนเองมีความสนใจจากรหัสอาชีพจำนวนไม่เกิน 6 อาชีพได้

เนื้อหาบทเรียน

ความสามารถทางอาชีพ หมายถึง ความชำนาญในการใช้ทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

ตัวอย่างความสามารถทางอาชีพ ได้แก่ ความสามารถในการเล่นกีฬา ความสามารถในการเล่นดนตรี ความสามารถในการสื่อสาร เป็นต้น

การได้ทำงานที่ตรงกับความสามารถของตน บ่อมส่งผลให้งานนั้นมีประสิทธิภาพ และตนเองก็มีความพึงพอใจ

ดังนั้น การรู้จักความสามารถทางอาชีพของตนเองจึงสามารถนำไปเป็นปัจจัยที่จะคำนึงถึงในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนศึกษา เนื้อหาบทเรียน และทำแบบทดสอบความสามารถ ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย
2. ให้นักเรียนแปลรหัสอาชีพจากรายชื่ออาชีพตามรหัสของ จอห์น แอล ฮอลแลนด์

แหล่งอ้างอิง

1. แนะนำแห่งประเทศไทย. สมาคม. "แบบทดสอบความสามารถ." กรุงเทพมหานคร : สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย.

2. แนะนำแห่งประเทศไทย, สมาคม. "รายชื่ออาชีพการมีส ของ จอห์น แอล ฮอดแลนด์." กรุงเทพมหานคร : สมาคมแนะนำแห่งประเทศไทย.

โปรแกรมชุดที่ 6

ข้อบท เรียบ การสำรวจค่านิยมเกี่ยวกับงาน

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายของ "ค่านิยม" ได้
2. บอกประเภทของค่านิยม เกี่ยวกับงานได้
3. บอกความสำคัญของค่านิยมเกี่ยวกับงานได้
4. ระบุค่านิยมเกี่ยวกับงานที่ตนเองให้ความสำคัญจำนวน 3 ค่านิยมได้
5. ระบุค่านิยมเกี่ยวกับงานที่ตนเองไม่ให้ความสำคัญ จำนวน 3 ค่านิยมได้

เนื้อหาของ เรียบ

ค่านิยม หมายถึง การให้ความสำคัญกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ทำให้รู้สึกพึงพอใจจากสิ่งที่ทำ หรือ จากผลลัพธ์ที่ได้จากงานนั้น ๆ

ผู้ที่ทำงานโดยไม่ตระหนักถึงค่านิยมของตนเองและธรรมชาติของงาน จึงอาจจะไม่ได้รับความสุขกับการทำงานของเขาโดยเฉพาะถ้าหากค่านิยมของตัวเขาและงานเกิดขัดแย้งกัน

ดังนั้น การรู้จักค่านิยมเกี่ยวกับงานของตนเอง จึงสามารถนำไปเป็นปัจจัยที่จะคำนึงถึงในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ค่านิยมเกี่ยวกับงาน ได้แก่

1. ความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ การไประดมสมอง ออกแบบ สร้างความคิดหรือสิ่งของใหม่
2. ผู้นำ ได้แก่ การใ้วางโครงการ จัดการรวบรวมผู้คนหรือผลงาน ควบคุม รับผิดชอบ
3. การวางกำหนดการ ได้แก่ การทำงานเป็นไปตามตารางที่กำหนด ไม่ค่อยมีการทำงานนอกเวลา หรือทำนอกเหนือไปจากที่นายจ้างกำหนด

4. ความล้มเหลว ใต้อ่าง ทำงานแล้วมีคนชื่นชมในผลงาน มีโอกาสก้าวหน้าดี
5. เห็นผลเด่นชัด ใต้อ่าง ทำงานที่มีผลงานเห็นได้ชัดเจน เช่นเห็นเป็นผลผลิต หรือ
ผลลัพธ์จากการทำงานอะไรลงไป
6. สภาพการทำงาน ใต้อ่าง การได้ออกมาอยู่กลางแจ้ง หรือการได้อยู่ห้องแอร์
โดยให้ความสำคัญสภาพแวดล้อมมากกว่างานที่ต้องปฏิบัติจริง ๆ
7. ความมั่นคง ใต้อ่าง ความมั่นคงในงานที่ทำ ไม่ถูกไล่ออกง่าย ๆ
8. ความพึงพอใจในยูรวมงาน ใต้อ่าง การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนที่เราทำงานด้วย
รู้สึกมีมิตรภาพแน่นแฟ้น และ เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม
9. การแสดงออกทางสุนทรีย์ ใต้อ่าง การได้ทำงานกับสิ่งผลิตที่สวยงาม หรือ ทำให้
เกิดความสุนทรีย์แก่ผู้อื่น เช่น การแสดงออกทางศิลปะ ละคร ร้องเพลง
10. เกียรติ ใต้อ่าง ต้องการให้ผู้อื่นยกย่องชมเชย ผลงานเป็นที่ยอมรับ และศรัทธา
จากผู้อื่น
11. เป็นตัวของตัวเองไม่ต้องพึ่งพาใคร ใต้อ่าง การมีอิสระที่จะทำงานของตนเอง
วางโครงการเองไม่ชอบการถูกบังคับ ให้ทำหรือการดูแลอย่างใกล้ชิด บังคับทำอะไรก็ทำ ถ้า
ไม่อยากทำก็ไม่ทำ
12. ความหลากหลาย ใต้อ่าง การได้มีโอกาสที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้หลายรูปแบบ
13. ได้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ใต้อ่าง การทำงานเพื่อให้ได้รายได้ที่เป็นที่พอใจ
จำนวนเงินที่ได้จะสำคัญมากกว่าสิ่งอื่น
14. รับผิดชอบต่อสังคม ใต้อ่าง ได้ช่วยเหลือคนอื่น ดูแลทุกข์สุขให้เขา
15. ความพึงพอใจทางวิชาการ ใต้อ่าง การทำงานที่มีภาระกระตุ้นให้เกิด การค้นคว้า
มีการทำทฤษฎีวิชาการ ที่ตรงกับความสามารถ
16. การผจญภัย ใต้อ่าง การได้ทำสิ่งที่น่าตื่นเต้น เสี่ยง โดยที่ไม่แน่ว่าผลลัพธ์จะ
ออกมาอย่างไร
17. ความคุ้นเคย ใต้อ่าง ได้มีการทำงานเกี่ยวกับความคิด สถานการณ์หรือ กับ
บุคคลที่เราคุ้นเคยและชอบใจ
18. ความสัมพันธ์กับนายจ้าง ใต้อ่าง การได้ทำงานที่มีความสัมพันธ์ที่ดี กับ นายจ้าง
มีหัวหน้าที่ปฏิบัติธรรมกับลูกน้อง

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองก่อนใช้โปรแกรมชุดที่ 6
2. ให้นักเรียนศึกษา เนื้อหาบทเรียนและทำแบบทดสอบ คำนียม ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย
3. ให้นักเรียนเขียนสรุป คำนียมที่ตนเองให้ความสำคัญมาก และไม่ให้ความสำคัญ อย่างละ 3 อันค้ำ
4. ให้นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองหลังใช้โปรแกรมชุดที่ 6

อุปกรณ์

1. แบบทดสอบคำนียม ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย

แหล่งอ้างอิง

1. แนะนำแห่งประเทศไทย, สมาคม. " แบบทดสอบคำนียม. " กรุงเทพมหานคร : สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย.

โปรแกรมชุดที่ 7

ข้อบทเรียน โลกกว้างทางการศึกษา (ตอนที่ 1)

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกแนวทางการศึกษาต่อ หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้
2. บอกระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาของแต่ละหลักสูตรได้
3. บอกชื่อวุฒิการศึกษาที่จะได้รับภายหลังจากจบจากหลักสูตรต่าง ๆ ได้

เนื้อหาบทเรียน

แนวทางการศึกษาต่อ จากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามประเภทของหลักสูตรการศึกษา มี 8 แนวทาง

1. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาพิเศษระยะสั้น
3. หลักสูตรสถานศึกษาวิชาชีพ
4. หลักสูตรชุมชนพยาบาล
5. หลักสูตรนักเรือนผลกำไร
6. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
7. หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง
8. หลักสูตรศิลปศึกษาชั้นกลาง

แต่ละหลักสูตรอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาการศึกษาและวุฒิการศึกษาที่จะได้รับ เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจที่ถูกต้องในสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเลือกอาชีพ

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองก่อนใช้โปรแกรมชุดที่ 7
2. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาบทเรียนและทำกิจกรรมที่กำหนดให้ได้แก่

2.1 จงอธิบายว่าแนวทางการศึกษาต่อจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถ้าจำแนกตามประเภทของหลักสูตรการศึกษามีกี่แนวทางอะไรบ้าง

3. ให้นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองหลังใช้โปรแกรมชุดที่ 7

แหล่งอ้างอิง

1. กฤษศยา กรุฑทอง และคณะ. เคล็ดลับการสอบเข้าศึกษาต่อสำหรับนักเรียนชั้น ม. 3. กรุงเทพมหานคร : ทางหุ้นส่วน วิ.เจ. พรินติ้ง, 2530.
2. วิชาการ, กรม. "โลกกว้างทางการศึกษา." ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (เอกสารอัดสำเนา).
3. เอกสารแนะแนวการศึกษา ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จำนวน 50 ชุด.

โปรแกรมชุดที่ 8

ข้อทเรียน โลกกว้างทางการศึกษา (ตอนที่ 2)

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกชื่อของสถาบันการศึกษาที่เปิดรับผู้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้อย่างน้อย 3 สถาบัน
2. บอกประเภทวิชาที่เปิดสอนของแต่ละสถาบันได้อย่างน้อย 1 ประเภทได้

เนื้อหาบทเรียน

ในโปรแกรมนี้ เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิทยาลัยการศึกษ และ ประเภทวิชาหรือสาขาวิชาที่เปิดสอน โดยจำแนกตามหลักสูตรต่าง ๆ จำนวน 8 หลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจที่ถูกต้องในสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเลือกอาชีพ

กิจกรรม

1. ให้ผู้เรียนทำแบบประเมินผลตนเองก่อนใช้โปรแกรมชุดที่ 8
2. ให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาบทเรียน
3. ให้ผู้เรียนทำแบบประเมินผลตนเองหลังใช้โปรแกรมชุดที่ 8

แหล่งอ้างอิง

1. กฤษณา ฤกษ์ทอง และคณะ. เคล็ดลับการสอบเข้าศึกษาต่อสำหรับผู้เรียนชั้น ม.3. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วน วิ.เจ.พรินติ้ง, 2530.
2. วิชาการ, กรม. "โลกกว้างทางการศึกษา." ศูนย์แนะแนวการศึกษา และอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (เอกสารอัครำเนา)
3. เอกสารแนะแนวการศึกษา ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จำนวน 50 ชุด

โปรแกรมชุดที่ 9

ข้อบท เรียบ โลกกว้างทางอาชีพ (ตอนที่ 1)

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม

1. บอกประเภทของการประกอบอาชีพเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้
2. ยกตัวอย่างอาชีพของแต่ละประเภทได้อย่างน้อย 1 อาชีพ
3. บอกชื่ออาชีพภายหลังจบจากหลักสูตรต่าง ๆ ได้

เนื้อหาบท เรียบ

ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

- เพื่อหารายได้เลี้ยงชีพ
- เพื่อให้เกิดความภูมิใจในตนเอง
- เพื่อใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
- เพื่อเป็นประโยชน์แก่สังคม

ประเภทของการประกอบอาชีพ

- ก. อาชีพรับราชการ ได้แก่ การทำงานในหน่วยงานของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
- ข. อาชีพรับจ้าง ได้แก่ การทำงานในบริษัท ห้างร้าน ของเอกชน
- ค. อาชีพอิสระ ได้แก่ การทำงานและดำเนินธุรกิจส่วนตัว

แนวทางประกอบอาชีพภายหลังจบจากหลักสูตรต่าง ๆ เช่น หลักสูตรการฝึกอบรบวิชา
ชีพระยะสั้น สามารถประกอบอาชีพรับจ้างหรืออาชีพอิสระต่าง ๆ ตามสาขาวิชาที่ฝึกฝนอบรมมา
ตัวอย่างเช่น ช่างซ่อมเครื่องยนต์ ช่างตัดผมชาย ช่างทำขนม เป็นต้น

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองก่อนใช้โปรแกรมชุดที่ 9
2. ให้นักเรียนศึกษา เนื้อหาบท เรียบ

3. ให้นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองหลังใช้โปรแกรมชุดที่ 9

แหล่งอ้างอิง

1. วิชาการ, กรม. แนะแนวอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2521.
2. เอกสารแนะแนวอาชีพของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย จำนวน 18 ชุด
3. เอกสารแนะแนวอาชีพ ของกรมแรงงาน จำนวน 20 ชุด

โปรแกรมชุดที่ 10

ข้อสอบเขียน โลกกว้างทางอาชีพ (ตอนที่ 2)

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม

1. จำแนกอาชีพจากบัตรอาชีพตามความสนใจ เป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มจะไม่เลือก กลุ่มไม่แน่ใจ และ กลุ่มอาจจะเลือกได้
2. จัดอันดับอาชีพในกลุ่มที่อาจจะเลือกจำนวน 10 อันดับได้
3. บอกสาเหตุที่เลือกอาชีพทั้ง 10 อันดับได้
4. บอกลักษณะงานของอาชีพในกลุ่มที่อาจจะเลือกได้อย่างน้อย 3 อาชีพได้

เนื้อหาบทเรียน

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย ได้ดัดแปลงบัตรอาชีพขึ้นจำนวน 73 บัตร แต่ละบัตรประกอบด้วยชื่ออาชีพ พร้อมรหัสอาชีพของฮอลแลนด์เขียนไว้เหนืออาชีพแต่ละชนิด ด้านหลังของบัตรจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพนั้น

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนศึกษาบัตรอาชีพ โดยแยกประเภทบัตรเป็น 3 กลุ่ม คือ
  - ก. กลุ่มจะไม่เลือก - บัตรที่แสดงอาชีพที่ไม่สนใจ
  - ข. กลุ่มไม่แน่ใจ - บัตรที่แสดงอาชีพที่ยังไม่แน่ใจว่าจะเลือกหรือไม่
  - ค. กลุ่มอาจจะเลือก - บัตร ที่แสดงอาชีพที่สนใจหรืออาจจะเลือก
2. ให้นักเรียนจัดอันดับอาชีพในกลุ่มอาจจะเลือก จำนวน 10 อาชีพ และบอกถึงสาเหตุที่เลือก
3. ใ้บอกลักษณะงานของอาชีพในกลุ่มที่อาจจะเลือก จำนวน 3 อาชีพ

อุปกรณ์

1. บัตรอาชีพ ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย

แหล่งอ้างอิง

1. แนะนำแห่งประเทศไทย, สมาคม. "วิธีใช้บัตรอาชีพ." กรุงเทพมหานคร:
สมาคมแนะนำแห่งประเทศไทย.

โปรแกรมชุดที่ 11

ชื่อบทเรียน ทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาทางอาชีพ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกขั้นตอนการตัดสินใจในอาชีพได้
2. ระบุอาชีพที่ตัดสินใจเลือกจำนวน 3 อาชีพได้

เนื้อหาบทเรียน

ขั้นตอนการตัดสินใจในอาชีพตามแนวคิดของ มากูน (Magoon 1969) มี 6 ขั้นตอน

คือ

1. การระบุปัญหาที่ต้องตัดสินใจ คือ การพิจารณา เหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่ต้องการจะแก้ไข เช่น ยังตัดสินใจไม่ได้ระหว่างเรียนสายสามัญกับสายอาชีพ
2. การสำรวจข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา คือ การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่จะช่วยให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง โลกกว้างทางการศึกษาต่อและอาชีพ
3. การประเมินข้อมูล คือ การนำข้อมูลต่าง ๆ มาพิจารณา เปรียบเทียบความสำคัญและความเป็นไปได้
4. การวางแผนเพื่อดำเนินการ คือ การเลือกแนวทางที่เป็นไปได้ สำหรับเตรียมตัวที่จะดำเนินการในขั้นต่อไป
5. การดำเนินการตามแผน คือ การลงมือปฏิบัติการตามแผนและกำหนดการที่ได้วางไว้
6. การทบทวนแผนให้กระจ่างชัด คือ การพิจารณาทบทวนข้อมูลต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การวางแผนและการตัดสินใจมีประสิทธิภาพ

การรู้จักขั้นตอนการตัดสินใจในอาชีพ สามารถนำหลักการดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพได้ด้วยตนเอง ทำให้มีอิสระในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองก่อนใช้โปรแกรมชุดที่ 11
2. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาบทเรียน และทำกิจกรรมที่กำหนดให้ได้แก่
  - 2.1 จงอธิบายขั้นตอนการตัดสินใจในอาชีพว่ามีกี่ขั้นตอน อะไรบ้าง
  - 2.2 จงรวบรวมอาชีพที่สำรวจไว้แล้วในโปรแกรมที่ 4,5 และ 10
  - 2.3 จงตัดสินใจเลือกอาชีพในข้อ 2.2 ให้ได้เพียง 3 อาชีพ โดยอาศัยขั้นตอนและแผนภูมิการตัดสินใจในอาชีพ
  - 2.4 ให้เรียงอันดับอาชีพ 3 อาชีพในข้อ 2.4 ตามลำดับความสนใจ
3. ให้นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองหลังใช้โปรแกรมชุดที่ 11

แหล่งอ้างอิง

1. Kelly Joan M. and Volz-Patton Ruth. Career Skills.
Mission Hill : Glencoe Company, 1987.
2. Magoon T. "Effective Problem solving. "In Career
Counscling:Applied Concepts of Life Planning.
2nd ed. pp. 213-216. Edited by Zunker, Vernon
G. Belmont:Wadsworth, Inc., 1986.

โปรแกรมชุดที่ 12

ขอบทเรียน การวางแผนและการตั้งเป้าหมายทางอาชีพ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความสำคัญของการวางแผนทางอาชีพได้อย่างน้อย 3 ข้อ
2. บอกสิ่งที่ควรคำนึงในการวางแผนทางอาชีพ ได้อย่างน้อย 3 อาชีพ
3. บอกความหมายของ "เป้าหมาย" และชนิดของเป้าหมายได้
4. ระบุสิ่งที่จะดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายจำนวน 1 อาชีพ

เนื้อหาบทเรียน

ความสำคัญของการวางแผนทางอาชีพ

- ช่วยให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างราบรื่นและต่อเนื่อง
- ช่วยป้องกันการฉ้อฉลประกันพรงและป้องกันความล้มเหลว
- ช่วยให้สิ่งที่ต้องการมีความเป็นไปได้มากขึ้น
- ช่วยก่อให้เกิดความรู้สึกแห่งความสำเร็จและความภาคภูมิใจ

สิ่งที่ควรคำนึงในการวางแผนทางอาชีพ

- การพิจารณาตนเอง
- ศึกษาข้อมูลรายละเอียดของสถานศึกษาที่สนใจ
- ศึกษารายละเอียดของอาชีพที่สนใจ
- ศึกษาแนวโน้มความต้องการของตลาดแรงงาน
- ศึกษาข้อมูลอื่นที่จะช่วยส่งเสริมการศึกษา

เป้าหมาย คือ สิ่งที่มีบุคคลต้องการ โดยมิวัตถุประสงค์และการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุ

ถึงสิ่งที่ต้องการนั้น

เป้าหมาย แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. เป้าหมายระยะสั้น หมายถึง เป้าหมายเร่งด่วนที่ต้องปฏิบัติในระยะเวลานั้น

ใกล้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในลำดับถัดไป

2. เป้าหมายระยะยาว หมายถึง เป้าหมายสุดท้ายที่ต้องการให้บรรลุถึง

แนวทางในการตั้งเป้าหมายทางอาชีพ

- ระบุเป้าหมายอย่างชัดเจน
- เป็นเป้าหมายที่นักเรียนเป็นเจ้าของและทำได้ด้วยตนเอง
- เป็นเป้าหมายที่ตรงกับค่านิยมและคุณลักษณะของตนเอง
- เป็นเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้จริง
- กำหนดเวลา อย่างเหมาะสมและมีหลักการ

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองก่อนใช้โปรแกรมชุดที่ 12
2. ให้นักเรียนศึกษา เนื้อหาบทเรียน และทำกิจกรรมที่กำหนดให้ได้แก่
  - 2.1 จงอธิบายความสำคัญของการวางแผนทางอาชีพอย่างน้อย 3 ข้อ
  - 2.2 จงอธิบายสิ่งที่ควรคำนึงถึงในการวางแผนทางอาชีพ
  - 2.3 จงอธิบายความหมายและประเภทของ เป้าหมาย
  - 2.4 จงอธิบายแนวทางในการตั้งเป้าหมาย
  - 2.5 จงวางแผนทางอาชีพ โดยนำอาชีพทั้ง 3 อาชีพที่คัดสรรใจเลือกจากโปรแกรมชุดที่ 11 มาวางแผน โดยบอกชื่อสถาบันการศึกษา เพื่อมุ่งสู่อาชีพนั้น ๆ
  - 2.6 ให้เลือกอาชีพที่สนใจที่สุดจากข้อ 2.5 มาวางแผนที่จะดำเนินการไปสู่อาชีพนั้นอย่างละเอียด
3. ให้นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองหลังใช้โปรแกรมชุดที่ 12

แหล่งอ้างอิง

1. Kelly Joan M. and Volz-Patton Ruth Career Skills. Mission Hills: Glencoe Company, 1987.

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างบทสนทนาในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่ม

ตัวอย่างบทสนทนาในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่ม ในการวิจัยครั้งนี้
(ถอดความจากเทปบันทึกเสียง)

ครั้งที่ 6

หัวข้อการปรึกษา การสำรวจค่านิยมเกี่ยวกับงาน

วันศุกร์ที่ 19 สิงหาคม 2531 เวลา 15.30 - 16.30 น.

ผู้นำกลุ่ม : พบกันครั้งนี้เป็นครั้งที่ 6 เมื่อครั้งที่แล้วเราได้สำรวจความสามารถทางอาชีพ ทำให้ได้รหัสอาชีพของตนเอง พร้อมทั้งชื่ออาชีพที่ตนแปลรหัสออกมา อย่างเช่น รหัสของท้าย คือ BCI ได้แก่การทำงานในธนาคาร...
สำหรับวันนี้เราก็ได้สำรวจกันต่อถึงค่านิยมเกี่ยวกับงาน เพื่อให้เรารู้จักค่านิยมที่ตนเองให้ความสำคัญ และไม่ให้ความสำคัญ

เอียง : ค่านิยม...นี่ เป็นอย่างไรหรือคะ

ผู้นำกลุ่ม : ก็คือ เป็นการให้ความสำคัญกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน เช่น บางคนอาจจะทำงานเพราะว่ามันได้มีใช้สังคม บางคนอาจจะชอบทำงานนั้น เพราะว่าได้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูง คือให้ความสำคัญกับรายได้ อย่างนี้ พอมองเห็นใหม่ครับ

สมาชิก : คะ

ผู้นำกลุ่ม : เอานะ เคี้ยวจะให้เราใช้เวลาสัก 15 นาทีในการทำแบบทดสอบค่านิยม ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย เพื่อสำรวจค่านิยมของทุกคนครับ
(แจกแบบทดสอบ และให้เวลาทำ)

.....

ผู้นำกลุ่ม : คราวนี้ คงให้เราพูดถึงค่านิยมของตน จากการสำรวจและดูว่า เราคิดหรือรู้สึกอย่างไรกับค่านิยมที่เราให้ความสำคัญ และไม่ให้ความสำคัญ อย่างละ 3 ค่านิยม โดยเล่าแลกเปลี่ยนกับเพื่อน...จะเริ่มต้นที่ใครก่อนก็ได้

โทน : ค่านิยมที่ผู้มีให้ความสำคัญตามลำดับ คือ ความมั่นคง ได้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ และความหลากหลาย

ผู้นำกลุ่ม : โทนมีความรู้สึกอย่างไร กับค่านิยมเหล่านี้ของชน ?

โทน : คิดว่า การไต่ทำงานที่มั่นคง จะไม่ต้องถูกไล่ออกไปหางานใหม่เรื่อยๆ ไม่อยากเปลี่ยนงานครับ ส่วนผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ คือ ถ้าทำงานได้เงินน้อย ก็คงไม่คุ้มกับการทำงาน สำหรับความหลากหลายนี้ ถ้าเราทำงานเกาทั้งวัน มันแข็งครับ (เสียงแทรก...ฮา) มีหลายอย่างทำ จึงจะสนุก ส่วนสิ่งที่ผมไม่ให้ความสำคัญ คือ การเป็นผู้นำ คือ ไม่ชอบต้องวางแผน กะเกณฑ์คนอื่น คิดมาก อันต่อมาคือ ความคุ้นเคย ก็เบื่อ อยากทำงานหลายอย่างครับ อันสุดท้ายคือ การเป็นตัวของตัวเอง คือไม่ชอบงานที่ให้อิสระเกินไป อยากมีกฎเกณฑ์ มีระเบียบบังคับบ้าง ถ้าทำงานมีอิสระเกินไป ก็ไม่ไค้งงาน

ผู้นำกลุ่ม : สรุปว่า โทนชอบทำงานที่มีความมั่นคง มีรายได้ดี มีอะไรหลายอย่างให้ทำ และไม่ชอบงานที่เป็นหัวหน้าคนอื่น งานซ้ำซากจำเจ และงานที่อิสระเกินไป

โทน : ครับ

ผู้นำกลุ่ม : มีใครอยากที่จะเพิ่มเติมครับ

ลักษณ์ : คิดว่า ที่โทนเคยบอกว่า ชอบงานทางช่าง ทหารตำรวจ งานเหล่านี้คงให้ความสำคัญคงคะ แต่ส่วนมากจะเป็นงานที่คุณเคย อย่างช่าง แต่ถางงานทหารตำรวจ อาจจะไค้พบสิ่งใหม่ๆ หลากหลายคะ

ท้าย : ทหารตำรวจ อยู่ในระเบียบวินัยด้วย

ผู้นำกลุ่ม : ครับ อันนี้คงเป็นข้อคิดจากลักษณ์ และท้าย นะ โทนคิดอย่างไร ?

โทน : ครับ คิดว่าอาชีพทหารตำรวจ เป็นงานไม่จำเจ มีความมั่นคงกว่างานช่าง อยู่ครับ

ผู้นำกลุ่ม : ก็ค่อยๆคิดนะครับ... คนอื่นละครับ

จอย : ค่านิยมที่ให้ความสำคัญ คือ รัยใช้สังคม เป็นตัวของตัวเอง เป็นผู้นำ ครับ
 รัยใช้สังคม คิดว่าเราควรให้ความสำคัญกับผู้อื่น ใ้ช่วยเหลือผู้อื่นก็มีความสุข
 การเป็นตัวของตัวเอง คือ ถ้าเราประกอบอาชีพที่อิสระก็สบายใจครับ ส่วน
 การเป็นผู้นำ เราก็สามารถนำคนอื่น ใ้คนอื่นได้ ส่วนลูกน้องไม่มีโอกาส
 (เสียงแทรก...หือ) ส่วนค่านิยมที่ผมไม่ให้ความสำคัญ คือ การผจญภัย
 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ และความสัมฤทธิ์ผล
 การผจญภัย คิดว่าชีวิตมีค่า ไม่ต้องไปผจญภัยกับสิ่งที่ไม่เสี่ยง ครับ
 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ คิดว่าไม่สำคัญนัก มีพออยู่พอใช้ก็พอ มีมากก็ไม่รู้จะ
 เอาไปทำอะไร (เสียงแทรก...โฮ) ส่วนความสัมฤทธิ์ผล คิดว่าไม่สำคัญ
 เช่นกัน เราค่อยๆทำงานไปเรื่อยๆก็คงสำเร็จ ครับ

ผู้นำกลุ่ม : จอย ก็ให้ความสำคัญกับงานที่ใ้รัยใช้สังคม ใ้เป็นตัวของตัวเอง และได้เป็น
 ผู้นำ และคิดว่าไม่จำเป็นนักกับการทำงานของจอย คือ การผจญภัย รายได้
 และความสัมฤทธิ์ผล... เพื่อนๆ รู้สึกอย่างไร ?

จ : ตรงกับจอยเลยคะ อย่างเป็นผู้นำ จอยก็เป็นหัวหน้าห้อง การเป็นผู้นำก็ใ้
 ใ้รัยใช้คนอื่น และต้องเป็นตัวของตัวเองด้วยคะ

ผู้นำกลุ่ม : จูคิดว่าค่านิยมเหล่านี้ สอดคล้องกับลักษณะของจอย

จ : คะ

ผู้นำกลุ่ม : คนอื่นละครับ... (เงิบ) งั้นจอยก็คงนำไปพิจารณาเลือกอาชีพต่อไปนะครับ
 เชิญคนต่อไปครับ...

.....

ครั้งที่ 12

หัวข้อการปรึกษา การวางแผนและการตั้งเป้าหมายทางอาชีพ
วันศุกร์ที่ 9 กันยายน 2531 เวลา 15.30 - 16.30 น.

ผู้นำกลุ่ม : ครึ่งนี้เป็นครั้งที่ ...

สมาชิก : (พูดพร้อมกัน) 12

ผู้นำกลุ่ม : ครึ่งครั้งที่ 12 เป็นครั้งสุดท้ายแล้วนะครับ ที่เราจะได้มีโอกาสใช้เวลาอยู่ด้วยกัน
ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และช่วยเหลือซึ่งกันและกันกับเพื่อนๆ ทั้ง 8 คน เพื่อให้
รู้จักตนเอง รู้จักเพื่อน ซึ่งครั้งที่แล้ว เราได้พูดถึงทักษะการตัดสินใจและการ
แก้ปัญหาทางอาชีพ แล้วได้เลือกอาชีพที่คิดว่าจะเลือกประกอบอาชีพในอนาคต
คนละ 3 อาชีพ อย่างลักษณะก็ได้ตัดสินใจเลือก พยาบาล ครู พนักงานบริการ
สาธารณสุข ทายละ จำได้ไหม ?

ทาย : ได้ค่ะ

ผู้นำกลุ่ม : อะไรบ้าง ?

ทาย : มีพนักงานรับจ่ายเงินในธนาคาร พนักงานบัญชี นายธนาคาร

ผู้นำกลุ่ม : คนอื่นละครับ

จู : จูเลือก แพทย์ พยาบาล แล้วก็เภสัชกร ค่ะ

เอียง : พยาบาล เภสัชกร ทันตแพทย์ ค่ะ

จอย : ทหารตำรวจ ครูพละ พนักงานบริษัทท่องเที่ยว

บำรุง : วิศวกรไฟฟ้า ช่างไฟฟ้า ผู้รับเหมาก่อสร้าง ครับ

บี : ผู้รับเหมาก่อสร้าง วิศวกรไฟฟ้า ช่างไฟฟ้า ครับ

โทน : ทหารตำรวจ วิศวกร แพทย์

ผู้นำกลุ่ม : ครับ นี่คือนี่สิ่งที่พวกเราแต่ละคน ได้สำรวจจากการเข้ากลุ่มครั้งที่ 11 ทำให้ทราบ
 แนวทางประกอบอาชีพของตนเองชัดเจนยิ่งขึ้นว่าจริงๆ เราสนใจอาชีพอะไร วันนี้
 เราก็คงได้พิจารณาถึงกันต่อถึง " การวางแผนและการตั้งเป้าหมายทางอาชีพ "
 เพื่อที่เราจะได้รู้วิธีการวางแผนและการตั้งเป้าหมายทางอาชีพ และสุดท้ายเรา
 จะได้ตั้งเป้าหมายระยะสั้นกันว่า เมื่อจบ ม.3 แล้ว เราจะทำอะไร จะศึกษาต่อ
 ที่ไหน เพื่อจะมุ่งสู่เป้าหมายคืออาชีพที่เราได้บอกเมื่อตะกี้
 ก่อนอื่นอยากจะให้พวกเรารู้จักแนวทางการตั้งเป้าหมายทางอาชีพสักเทคนิคหนึ่ง คือ
 การตั้งเป้าหมายทางอาชีพ เริ่มจาก การระบุเป้าหมายอย่างชัดเจน เป็นเป้าหมาย
 ที่เราเป็นเจ้าของเอง เป็นเป้าหมายที่ตรงกับค่านิยม มีวิธีการและกำหนดเวลา
 อย่างเหมาะสม ... (อธิบาย และ เปิดโอกาสให้ซักถาม) ...

.....
 ท่อไปขอให้พวกเราลองวางแผนไปสู่เป้าหมายทางอาชีพ ทั้ง 3 อาชีพ ที่เราได้
 เลือกไว้ โดยใช้ตารางการวางแผนทางอาชีพ
 (แจกตารางการวางแผนทางอาชีพ และให้เวลาทำ 15 นาที)

ผู้นำกลุ่ม : ครับ ถ้าเสร็จแล้ว คงขอให้พวกเรา เล่าให้เพื่อนฟังว่า แต่ละอาชีพ เราได้วาง
 แผนที่จะศึกษาหลังจบ ม.3 อย่างไร และแผนการเรียนชั้นสูงสุดเป็นอย่างไร...
 ใครพร้อมก่อนก็เชิญก่อน ครับ

จ : อาชีพที่ 1 เป้าหมายทางอาชีพของจ คือ แพทย์ โดยภายหลังจากจบ ม.3 จะ
 เรียนต่อ ม. 4 ที่โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย สาขาวิทยาศาสตร์แล้ว จะเข้ามหา
 วิทยาลัย ในคณะแพทยศาสตร์ ค่ะ
 อาชีพที่ 2 พยาบาล พอจบ ม.3 แล้ว จะเรียนต่อ ม.4 แผนการเรียนวิทยา-
 ศาสตร์ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย แล้วไปต่อคณะพยาบาลศาสตร์ ในมหาวิทยาลัย
 อาชีพที่ 3 เกษตรกร พอจบ ม.3 แล้ว จะเรียนต่อ ม.4 แผนการเรียนวิทยา -
 ศาสตร์ แล้วไปต่อคณะเกษตรศาสตร์ ในมหาวิทยาลัย
 อาชีพที่สนใจมากที่สุด คือ แพทย์ เป้าหมายระยะสั้น คือ การเรียนต่อ ม.4
 โดยเทอมที่ 2 ปีการศึกษา 2531 สิ่งที่จะดำเนินการคือ จะอ่านหนังสือเกี่ยว

กับวิทยาศาสตร์ใหม่มากขึ้น พอเทอมที่ 1 ปีการศึกษา 2532 ก็จะไปสอบเข้า
ม.4 ที่โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย กรุงเทพฯ ถ้าสอบได้ก็จะเรียนจนจบ ม.6
จากนั้นจึงจะไปสอบเข้าคณะแพทย คณะ

ลักษณะ : อ้าวทำไม ต้องไปเรียนที่โรงเรียนสามเสน ละ

จ : แม่ให้ไปอยู่กับนาที่กรุงเทพฯ อยู่แถวสามเสน

ลักษณะ : นาน่าจะอยู่รวมแพศึกษา ค่ายกัน

ผู้นำกลุ่ม : ลักษณะอยากใหญ่ เรียนที่นั่นควย

ลักษณะ : คณะ

ผู้นำกลุ่ม : จู คิดอย่างไร ?

จ : ต้องไปอยู่กับนา เพราะแม่ได้ขายที่ทำงาน... อยู่รวมแพก็อยู่กับญาติเหมือนกัน

ผู้นำกลุ่ม : เพื่อนๆคงคิดถึง แต่คิดว่าเราคงเขียนจดหมายไปคุยกันได้ แล้วรุมมองการวางแผนของตนเองอย่างไรครับ ?

จ : คิดว่าน่าจะเหมาะค่ะ เพราะชอบด้านการคำนวณ คงเรียนได้

ผู้นำกลุ่ม : (เงียบ) ... คนอื่นคิดอย่างไรครับ ?

บารุง : ผมคิดว่า การที่จูเลือกสายวิทยาศาสตร์ ในชั้น ม. 4 โอกาสที่จะสอบเข้าคณะแพทย ย่อมมีมากกว่าสายอื่นครับ เพราะแพทย์ต้องสอบวิชาค่านวิทยาศาสตร์

ผู้นำกลุ่ม : นะ... จูก็สนใจทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งอาชีพทั้ง 3 ก็อยู่ในกลุ่มอาชีพทางวิทยาศาสตร์ แต่สิ่งหนึ่งที่สังเกต คือ คณะแพทยนั้น คนจะนิยมเรียน คือ คนเก่งจะเลือกสอบกัน คณะนั้นสอบเข้าจึงสูง จูคงต้องพิถีพิถันทางค่านวิทย์ ฟิสิกส์ เคมี ชีวะ ตอนอยู่ ม.ปลาย มากขึ้น มีใครอยากที่จะเพิ่มเติมอีกไหมครับ...

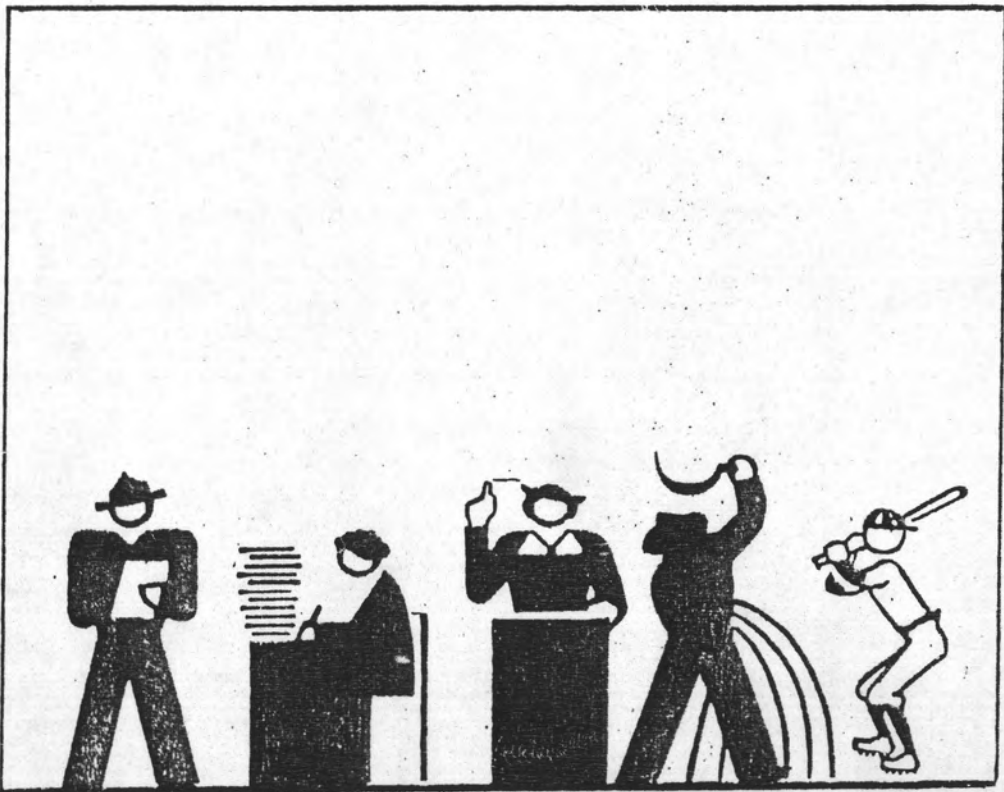
.....

ภาคผนวก ฉ

ตัวอย่าง โปรแกรมการศึกษาทางอาชีพด้วยตนเอง

โปรแกรมการศึกษาทางอาชีพด้วยตนเอง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชุดที่ 1 การสำรวจความสนใจกิจกรรมทางอาชีพ

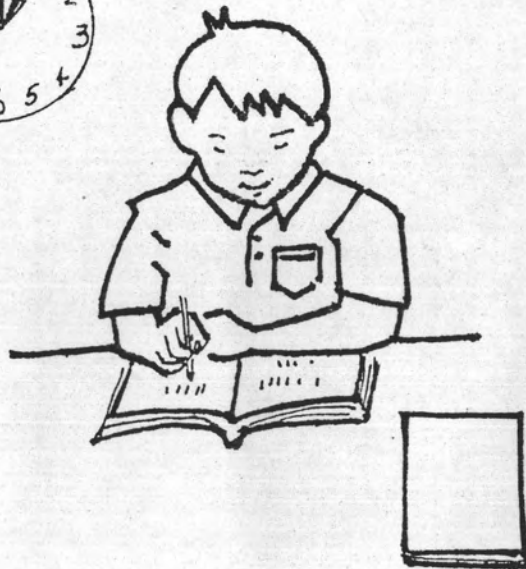
คำแนะนำการใช้โปรแกรมการศึกษาทางอาชีพด้วยตนเอง

ชุดที่ **1** การสำรวจความสนใจกิจกรรมทางอาชีพ

ในการใช้โปรแกรมการศึกษาทางอาชีพด้วยตนเอง ชุดนี้ นักเรียนจะเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง โดยการอ่านคำแนะนำในการศึกษา ตามขั้นตอนของโปรแกรมที่จะเอื้ออำนวยให้

จุดประสงค์

1. บอกความหมายและประเภทของ "กิจกรรมทางอาชีพ" ได้
2. บอกความสำคัญของการมีความสนใจ "กิจกรรมทางอาชีพ" ได้
3. บอกกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ทำให้รู้สึกภาคภูมิใจหรือพอใจ
จำนวน 10 กิจกรรมได้
4. จำแนกกิจกรรมทั้ง 10 กิจกรรมว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ
กับข้อมูล ความคิด บุคคล หรือวัตถุสิ่งของ ได้
5. เขียนอัตชีวประวัติทางอาชีพ จำนวน 1 เรื่องได้

การประเมินตนเองก่อนใช้โปรแกรมชุดที่ 1

☉ คำแนะนำ ขอให้นักเรียนตอบคำถามข้างล่างนี้ ตามความเข้าใจ

ของนักเรียน โดยวงกลมตัวเลือก ก ข ค หรือ ง

ที่นักเรียนเห็นว่า เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. กิจกรรมทางอาชีพหมายถึงอะไร ?
  - ก. การประกอบอาชีพทุกชนิด เพื่อให้มีรายไ้จากการทำงาน
  - ข. ลักษณะการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งในการทำงาน
  - ค. อาชีพที่ตองกระทำเป็นกิจลักษณะ
  - ง. การมีกิจการ เป็นของตนเองในการประกอบอาชีพ
2. กิจกรรมทางอาชีพแบ่งออกเป็นกี่ประเภท ?

ก. 2	ค. 4
ข. 3	ง. 5
3. ข้อใดไม่ใช่กิจกรรมทางอาชีพ ?

ก. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุสิ่งของ	ค. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล
ข. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคล	ง. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเวลา
4. การไ้ทำงานในกิจกรรมที่ตนเองสนใจนักเรียนคิดว่ามีประโยชน์อย่างไร ?
  - ก. ทำให้พอใจที่จะทำงานอยู่กับสิ่งนั้นไ้นานและมีความสุข
  - ข. ทำให้ไ้รับค่าจ้างเพิ่มขึ้น
  - ค. ทำให้ไ้รับการยกย่องจากผู้อื่น
  - ง. ทำให้มีความก้าวหน้าในงานอาชีพ
5. ข้อใดแสดงลักษณะกิจกรรมทางอาชีพที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ?

ก. พิมพ์ดีด	ค. สอนหนังสือเด็ก
ข. วาควาห	ง. คัทหญ้า
6. ข้อใดแสดงลักษณะกิจกรรมทางอาชีพที่เกี่ยวข้องกับวัตถุสิ่งของ ?

ก. เขียนหนังสือ	ค. ซ่อมเครื่องบันทึก
ข. ขาบขนม	ง. ร้องเพลง

๘.๑ ๘.๕ ๘.๗ ๘.๔ ๘.๒ ๘.๑ ก่อนเขียน ☆

ขอให้นักเรียนคัดลอกข้อความข้างบน แล้วเขียนคะแนนจำนวนข้อที่ตอบถูก
ในช่องว่างต่อไปนี้

นักเรียนตอบถูก

ข้อ

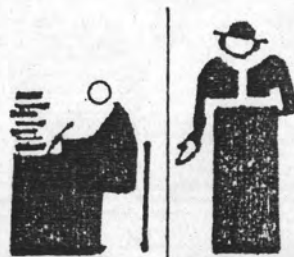
ต่อไปนี้นักเรียนจะได้ทำความเข้าใจในรายละเอียดของโปรแกรมชุดนี้
จึงขอให้นักเรียนอ่านเนื้อหาข้างล่างนี้

กิจกรรมทางอาชีพ

กิจกรรมทางอาชีพ หมายถึง
ลักษณะการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์
กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งได้แก่ ข้อมูล ความคิด
บุคคล หรือ วัตถุสิ่งของ

ดังนั้น ในการทำงานทุกชนิดย่อมต้อง
เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางอาชีพเสมอ

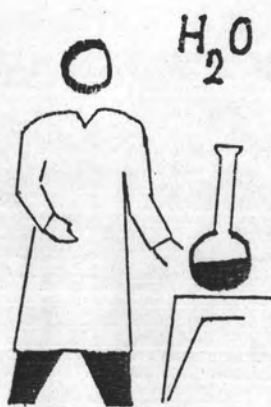
ประเภทของกิจกรรมทางอาชีพ

กิจกรรมทางอาชีพ มี 4 ประเภท คือ

1. กิจกรรมที่เกี่ยวกับข้อมูล

หมายถึง การทำงานที่ต้องทำเกี่ยวกับ
กับตัวเลข จำนวน ข้อมูล กิจกรรมที่ทำงานจะออก
มาในรูปของการจกบันทึก การรวบรวม การจัก
เซาคลุม การนับจำนวน การจกสถิติ หรือ การ
ทำบัญชี ตัวอย่างอาชีพเช่น พนักงานรับ-จ่ายเงิน
ตามธนาคาร พนักงานบัญชี พนักงานธุรการ

๕.๗๓ 3-4

2. กิจกรรมที่เกี่ยวกับความคิด

หมายถึง การทำงานที่ต้องทำเกี่ยวกับ
กับการคิดค้น การประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ ไม่ว่าจะ
คำพูด ศิลปะ กนตรี ทฤษฎี กิจกรรมที่ทำมักจะ
รวมไปถึงการค้นคว้า การสร้างใหม่ การนำไป
ประยุกต์ใช้ ตัวอย่างอาชีพเช่น นักวิทยาศาสตร์
นักดนตรี นักปรัชญา แพทย์ นักกฎหมาย

3. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคล

หมายถึง การทำงานที่ต้องทำเกี่ยวข้องกับ
กับการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น กิจกรรมที่ท่าจะออก
มาในรูปของการดูแลเอาใจใส่ การช่วยเหลือ
ให้ความรู้ ปรึกษา ชักจูง โนมน้าว ให้ความบันเทิง
กระตุ้น หรือ นำผู้อื่น ตัวอย่างอาชีพเช่น ครู
พนักงานขาย พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์

4. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุสิ่งของ

หมายถึง การทำงานที่ต้องทำ
เกี่ยวข้องกับเครื่องจักร วัสดุ อุปกรณ์
เครื่องมือ หรือ เครื่องทุนแรงต่างๆ
กิจกรรมที่ท่าจะออกมาในรูปของการผลิต
การขนส่ง การซ่อมแซม กระบวนการ
บริการ การบำรุงรักษา ตัวอย่างอาชีพ
เช่น ช่างเครื่องยนต์ วิศวกร พนักงาน-
ก่อสร้าง พนักงานดูแลต้นไม้

และมีความสุข บังผลประโยชน์ให้เกิด
แก่ตนเองและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

ในชีวิตประจำวันของนักเรียนนั้น
จะเห็นได้ว่านักเรียนต้องเกี่ยวข้องกับ
กิจกรรมทั้ง 4 ประเภทนี้ในลักษณะต่างๆ
อยู่เสมอ บางคนก็เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับ
กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งมาก บางคนก็
น้อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความชอบหรือความ
สนใจของแต่ละบุคคล

ต่อไป นักเรียนจะโต้บทวนโดยทำกิจกรรม 2

ขอให้นักเรียนอธิบายถึงความสำคัญของการที่บุคคลมีความ
สนใจเกี่ยวกับกิจกรรมทางอาชีพ

เฉลยข้อ ๒๕

๑. ผลคูณของจำนวนเฉพาะที่น้อยกว่า ๑๐ คือ ๒ × ๓ × ๕ × ๗ = ๒๑๐

๒. ผลคูณของจำนวนเฉพาะที่น้อยกว่า ๑๐ คือ ๒ × ๓ × ๕ × ๗ = ๒๑๐

๓. ผลคูณของจำนวนเฉพาะที่น้อยกว่า ๑๐

มาสำรวจกิจกรรมทางอาชีพกันเถอะ

เพื่อให้ทราบว่านักเรียนมีความชอบหรือสนใจที่จะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมประเภทใด ดังนั้นนักเรียนจึงควรได้สำรวจตนเองจากกิจกรรมที่ ๓ ในหน้าถัดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อการรู้จักตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจเลือกอาชีพที่จะเกี่ยวข้องต่อไป

กิจกรรม 3

3.1 ขอให้นักเรียนนึกถึงกิจกรรมต่างๆที่ นักเรียนชอบทำ หรือ ทำแล้วมีความสุข ไม่ว่าจะเป็นเวลาเล่น เวลาทำงาน หรือเวลาเรียนหนังสือ หรืออาจเป็นเหตุการณ์ที่รู้สึกประทับใจ ภาควิชา นักเรียนอาจนึกถึงเป็นช่วงๆของชีวิต เช่น ช่วงอนุบาล ประถมศึกษา จนถึงปัจจุบัน เมื่อนึกได้แล้วให้นักเรียนเขียนกิจกรรม เหล่านั้นย่อยๆ จำนวน 10 กิจกรรม เช่น แข่งกลอน ร้องเพลง พูดในที่ประชุม เป็นต้น

กิจกรรมที่ข้าพเจ้าชอบ คือ

1. _____

6. _____

2. _____

7. _____

3. _____

8. _____

4. _____

9. _____

5. _____

10. _____

3.2 จากกิจกรรมที่นักเรียนชอบทั้ง 10 กิจกรรมในข้อ 3.1 ขอให้ให้นักเรียนพิจารณาว่าที่นักเรียนชอบหรือสนใจกิจกรรมนั้น เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดระหว่าง ข้อมูล ความคิด บุคคล หรือวัตถุสิ่งของ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง " ชนิดของความสนใจในกิจกรรม." ในตารางข้างล่างนี้ เสร็จแล้วให้นักเรียนรวมคะแนนของแต่ละช่อง

ตารางความสนใจในกิจกรรม

กิจกรรมที่ข้าพเจ้าชอบ	ชนิดของความสนใจในกิจกรรม			
	ข้อมูล	ความคิด	บุคคล	วัตถุสิ่งของ
1. _____				
2. _____				
3. _____				
4. _____				
5. _____				
6. _____				
7. _____				
8. _____				
9. _____				
10. _____	▼	▼	▼	▼
รวมคะแนน				

3.3 จากตารางความสนใจในกิจกรรม ข้อ 3.2 ขอให้
นักเรียนเขียนสรุปกิจกรรมทางอาชีพที่นักเรียนสนใจตามลำดับคะแนนคือ

อันดับ 1 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ _____

อันดับ 2 _____

อันดับ 3 _____

อันดับ 4 _____

3.4 จากกิจกรรมที่นักเรียนชอบทั้ง 10 กิจกรรม ในข้อ 3.1
ขอให้นักเรียนเลือกมาเพียง 1 กิจกรรมที่นักเรียนกระทำโดยเฉพาะและเป็น
กิจกรรมที่แสดงถึงความสำเร็จและความภาคภูมิใจในตัวนักเรียน โดยเขียน
เป็นอักษิประวัติทางอาชีพ ดังนี้

✪ อักษิประวัติทางอาชีพ ✪

ชื่อกิจกรรม _____

การประเมินตนเองหลังใช้โปรแกรมชุดที่ 1

- ★ คำแนะนำ ขอให้นักเรียนตอบคำถามข้างล่างนี้ ตามความเข้าใจ
 ของนักเรียน โดยวงกลมตัวเลือก ก ข ค หรือ ง
 ที่นักเรียนเห็นว่า เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด เพียงคำตอบเดียว

1. กิจกรรมทางอาชีพหมายถึงอะไร ?
  - ก. อาชีพที่ต้องกระทำเป็นกิจลักษณะ
  - ข. การประกอบอาชีพทุกชนิด เพื่อให้มีรายได้จากการทำงาน
  - ค. การมีกิจการ เป็นของตนเองในการประกอบอาชีพ
  - ง. ลักษณะการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งในการทำงาน
2. กิจกรรมทางอาชีพแบ่งออกเป็นกี่ประเภท ?

ก. 5	ค. 3
ข. 4	ง. 2
3. ข้อใดไม่ใช่กิจกรรมทางอาชีพ ?

ก. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคล	ค. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ เวลา
ข. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุสิ่งของ	ง. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล
4. การไ้ทำงานในกิจกรรมที่ตนเองสนใจนักเรียนคิดว่ามีประโยชน์อย่างไร ?
  - ก. ทำให้ไ้รับค่าจ้างมากขึ้น
  - ข. ทำให้ไ้รับการยกย่องจากคนอื่น
  - ค. ทำให้ไ้มีความก้าวหน้าในงานอาชีพ
  - ง. ทำให้พอใจที่จะทำงานอยู่กับกิจกรรมนั้นไ้ยาวนานและมีความสุข
5. ข้อใดแสดงลักษณะกิจกรรมทางอาชีพที่เกี่ยวข้องกับบุคคล?

ก. วาภาพ	ค. คึกคึก
ข. สอนหนังสือเด็ก	ง. พิมพ์กั๊ก
6. ข้อใดแสดงลักษณะกิจกรรมทางอาชีพที่เกี่ยวข้องกับวัตถุสิ่งของ ?

ก. ซ่อมเครื่องยนต์	ค. ร้องเพลง
ข. เขียนหนังสือ	ง. ขายขนม

๒ . ๑	๕ . ๕	๙ . ๗	
๒ . ๕	๕ . ๒	๙ . ๑	เลขประจำตัว ☐

ขอให้นักเรียนคัดลอกค่าตอบข้างบน แล้ว เขียนคะแนนจำนวนข้อที่ตอบถูก
ในช่องว่างต่อไปนี้

นักเรียนตอบถูก

ข้อ

เมื่อ เปรียบ เทียบกับคะแนนการประเมินตนเองก่อนใช้โปรแกรมชุดนี้แล้ว
นักเรียนคงจะได้คะแนนเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามนักเรียนสามารถทบทวน
โปรแกรมการศึกษาทางอาชีพด้วยตนเองได้อีก และฝึกฝนตนเองในกิจกรรม
ซึ่งนักเรียนชอบที่จะเกี่ยวพันควยใหม่ที่มีทักษะมากขึ้น

" การทำงาน คือ การประพฤติกิรรม "

ข้อคิดจาก ท่านพุทธทาสภิกขุ

บรรณานุกรม

นวลศิริ เปาโรหิตย์. "แผนที่โลกงานอาชีพ: เครื่องมือใหม่ในการแนะแนวอาชีพ" ใน
แนะแนวอาชีพ: เพื่อแก้ปัญหาว่างงาน, หน้า 47-57. กรุงเทพมหานคร:
 สมาคมนแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2529.

วัชรวิ สุวรรณ และคณะ. ระบบพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน. กรุงเทพมหานคร:
 กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2523.

Prediger, D.J. " Mapping Occupations and Interests: A Graphic
 Aid for Vocational Guidance and Research . . ."
The Vocational Guidance Quarterly 30 (September 1981)
 :21 - 36.

ภาคผนวก ๖

ใบสรุปการสำรวจตนเองเพื่อการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพ

ใบสรุปการสำรวจตนเองเพื่อการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพ

โปรแกรมที่ 1 กิจกรรมที่ข้าพเจ้าชอบ 10 กิจกรรมคือ

- 1..... 2..... 3.....
 4..... 5..... 6.....
 7..... 8..... 9.....
 10.....

กิจกรรมทางอาชีพที่ข้าพเจ้าสนใจ 2 อันดับแรก คือ

1. กิจกรรมเกี่ยวกับ.....
 2. กิจกรรมเกี่ยวกับ.....

โปรแกรมที่ 2 ทักษะทางอาชีพที่ข้าพเจ้าได้ใช้ คือ ทักษะทาง.....

โปรแกรมที่ 3 บุคลิกภาพทางอาชีพของข้าพเจ้าคือ บุคลิกภาพลักษณะ.....

โปรแกรมที่ 4 รหัสอาชีพของข้าพเจ้าจากแบบทดสอบความสนใจ คือรหัส.....

ชื่ออาชีพที่ตรงกับรหัส ซึ่งข้าพเจ้าสนใจคือ.....
 .....

โปรแกรมที่ 5 รหัสอาชีพของข้าพเจ้าจากแบบทดสอบความสามารถคือรหัส.....

ชื่ออาชีพที่ตรงกับรหัสซึ่งข้าพเจ้าสนใจคือ.....
 .....

โปรแกรมที่ 6 ค่านิยมเกี่ยวกับงานของข้าพเจ้าที่สำคัญ 3 อันดับแรกคือ

- 1..... 2..... 3.....

โปรแกรมที่ 10 อาชีพที่อาจจะเลือกจากบัตรอาชีพ 10 อาชีพคือ 1.....

- 2..... 3..... 4.....
 5..... 6..... 7.....
 8..... 9..... 10.....

- โปรแกรมที่ 12 เป้าหมายทางอาชีพของข้าพเจ้าคือ อาชีพ.....
 เมื่อจบ ม.3 แล้วข้าพเจ้าตัดสินใจ (โปรดวงกลมข้อที่ต้องการ)
- ก. ประกอบอาชีพคือ.....
- ข. ศึกษาต่อที่.....
 ในแผนการเรียนหรือสาขาวิชา.....

ประวัติผู้เขียน

นายสมศักดิ์ สีตกุลฤทธิ เกิดเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2502 สำเร็จการศึกษา
 ชั้นปริญญาการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกการแนะแนว จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา ที่บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2529 ปัจจุบันรับราชการที่แผนกแนะแนวโรงเรียน
 ชุมแพศึกษา อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น